

BEDNÁR PÁL

INNEN-ODA

BEDNÁR PÁL

INNEN – ODA
KÉT PART – KÉT VALÓSÁG

BEDNÁR PÁL

Innen – oda

Két part – két valóság

*A borító
Vágvölgyi Éva rajzának
felhasználásával készült.*

Kiadja a KORDA Kiadó
6000 Kecskemét, Lestár tér 2. (Tel.: 76/328-977)
Felelős vezető: dr. Bujdosó Gabriella
Megjelent a MERCATO BT. gondozásában (Tel.: 76/487-417)
ISBN: 963 8004 78 9
Petőfi Nyomda és Csomagolóanyag-ipari Rt., Kecskemét
Felelős vezető: Sebesvári László vezérigazgató

Tartalom

Szabálytalan Miatyánk...	7
Egy kis lélektani paradoxon: Hogyan nőtt bennünk az Isten?	25
Levették a keresztről	47
Talita kum! „– Kislány, – mondom neked, – kelj fel!”	59

Szabálytalan Miatyánk...

A legszentebb imádságot, – a Miatyánkot, – azóta, hogy a Názáreti Jézus tanítványainak kérésére megtanította, bár ők csak azt kérték tőle, hogy tanítsa meg őket imádkozni, mint ahogyan Keresztelő János is megtanította az ő tanítványait imádkozni (Lk 11,1–2) – sokan csodálatosan magyarázták már.

Érdekes, hogy a Boldogságos Szűz „eldalolt” imádságát, az ő „Magnificat”-ját (Lk 1,47–55), ha meg is tették, szinte nem kell magyarázni, mert önmagáért beszél.

A legszentebb imádság, a Miatyánk is, – önmagáért beszél. De amikor magyarázzák, minden magyarázatban van valami, amit én nem értek, – mert nem én, hanem ő élte át, – amit nekem megmagyarázni akar.

Az imádság ugyanis belső kényszerűség, szívből jön, ha a léleknek van miért leborulnia és a lélek el nem szakad Alkotójától, Teremtőjétől, Gondviselőjétől. A lélek „otthontartózkodása” ez az aytai házban és oda szüntelen visszatérés.

*

„Amikor a lélek magába tér azáltal, hogy a megfeszített Krisztus tanításának útján jár az erény igazi szeretetével, a vicium (bűn) gyűlöletével és kiirtásával és eljut oda, hogy önismeretének házában tartózkodjék, akkor bezárkózik a virrasztásokkal és a szüntelen imádsággal és teljesen elszakad a világgal való érintkezéstől.

Miért zárkózik be?

A félelem miatt, amit tökéletlenségének megismerésében tapasztal és a vágy miatt, hogy eljusson az egyszerű és nagy-lelkű szeretetre. S mivel jól látja és tudja, hogy ezt másképp el nem érheti, eleven hittel várja a jövetelemet és ez a várakozás növeli benne a kegyelmet.

Miről lehet megismerni az eleven hitet?

Az erényben való kitartásról, mert a lélek semmi miatt hátra nem fordítja a fejét és fel nem kel a szent imádságból, kivéve, ha engedelmesség vagy szeretet készteti erre. Más miatt sohasem szabad abbahagyni az imádságot.

Gyakran megtörténik, hogy az ördög inkább az imádság előírt idejében jön a sok támadással és zaklatással, mint az imádság idején kívül. Ezt azért teszi, hogy undort keltsen a szent imádság iránt. Ilyeneket mondogat: „Nem ér semmit az imádságod, hiszen nem volna szabad másra gondolnod és figyelned, csak arra, amit mondasz.” Így tesz az ördög, hogy zavart és undort keltsen a lélekben és abbahagyassa vele az imádság gyakorlatát. Csakhogy épp az imádság az a fegyver, amellyel a lélek minden ellenségével szemben védekezni tud...

Tudd meg, drága leányom, hogy a lélek az összes erényeket az igaz kitartással egyesült, hívő, szüntelen és alázatos imádságban szerzi meg. Ki kell tartania benne és sohasem szabad abbahagynia sem az ördög áltatásai, sem a saját törekenysége (azaz gondolatai vagy testének indulatai) miatt, sem az emberekkel való társalgás kedvéért, hiszen az ördög gyakran az ő nyelvükre ül és azzal a céllal beszélteti őket, hogy akadályozza a lelket az imádságban. Mindezen nehézségeken a kitartás erényével kell átlépnie...

Ne gondold azonban, hogy a lélek sok buzgóságot és táplálékot talál az imádságban, ha az csak az ajkak imája, miként sok lélek is teszi, kiknek imádsága inkább szó, mint érület, s úgy tűnik, nem figyelnek másra, csak, hogy sok zsolnárt és Miatyánkot mondjának el, és a kitűzött számú imádságokat elvégezzék...

És ha most megkérdezel: „Talán el kell hagyni a szóbeli imádságot, lévén, hogy a benső imádság nem mindenkit vonz?” – mondom neked, nem; hanem a léleknek használnia kell az értelmét, mert Én jól tudom, hogy a lélek először tökéletlen és csak utána lesz tökéletes és ugyanígy imádsága is először tökéletlen. Amíg pedig a lélek tökéletlen, addig

szóbeli imát kell mondania, nehogy lustaságba essen, de a szóbeli imádság sohasem végezhető a benső ima nélkül.

Miközben az ajkaival mondja az imát, törekednie kell rá, hogy az elméjét az irántam való szeretethez emelje és vezesse, úgy, hogy végig gondolja általában a bűneit és szemléli az én egyszülött Fiam Véré, amelyben megtalálja szeretetem bőségét és bűneinek bocsánatát. Akkor önismerete és hibáinak tudata megismerteti vele az én jóságomat, és ettől az imádság gyakorlatát igaz alázatosságban fogja folytatni...

Lássad tehát, hogy a tökéletes imádságot nem a sok beszéddel, hanem az érzülettel és a szent vágygal lehet megszerezni...

Állapotának megfelelően és szent akaratának ösztönzése szerint mindenkinek munkálkodnia kell a lelkek üdvösségéért. Amit a felebarát üdvösségéért szóval vagy cselekedettel tesznek, az annyi, mint imádság; csak fel ne hagyjanak azzal az imádsággal, amit a kellő időben kell elvégezni...

Mondtam neked, hogy a benső imádsághoz gyakorlással és kitartással lehet eljutni, azáltal, hogy a lélek elhagyja a szóbeli imádságot a benső ima kedvéért, amikor én meglátogatom őt...

A léleknek tehát férfiasan serkentenie kell önmagát ezzel az édesanyával, az imádsággal. Ezt teszi a lélek, aki bezárkózott az önismeret házába és eljutott Isten barátságára és a fiúi szeretetre."

(Sziénai Szent Katalin: Dialógus, 115–119; Szent István Társulat, Budapest, 1983).

*

Nagyon sokan vannak azonban, – milliók – akiknek soha nem is magyarázták el a Miatyánkot, mégis szívből jövően, átélten elimádkozták... szent nevét az Atyának sóhajtották, országát óhajtották, akaratát elfogadták, a legszentebb imádság kéréseit, – ahogyan a Názáreti tanította – nagy bizalom-

mal eléje lerakták, nem követelték, csak feltételesen, csak úgy mint Ő, ha egyáltalán lehetséges...

Ki tudja, én is hányszor elimádkoztam már, most is, de most egészen másképpen... szabálytalanul. Éppenséggel lehetett volna most nekem is az utolsó Miatyáncsom... Mert senki se tudja, hogy mikor imádkozza és imádkozzuk utoljára a Miatyánkot, – én se! De az biztos, hogy ő akkor is Atyánk lesz és ott lesz velünk. Mert mi nélküle nem lehetünk meg, – ő meg nem akar nélkülünk lenni.

Éjjel fél három lehetett...

Mintha parancsszóra ébredtem volna, arra a bizonyos harmonazengésre, amelyre mindnyájan felébredünk majd, élők és holtak egyaránt. Lehet, hogy ilyen lesz majd az is? – csak az általános lesz, mert egyszerre ébredünk. Ez egyedi, külön ébresztő volt. Felugrottam... így talán még soha! Olyan hosszú és hangosat sóhajtottam levegőért, hogy azt hittem, a szomszédok is felébredtek, de másodszor én már nem kaphatok levegőt. Sokáig és hangosan dobolt a szívem... de kell még valahol lennie levegőnek. Lassan érkezett meg, éreztem, hogy küldik, valaki hozza és mellém teszi. És ahogyan szabálytalanul, szakaszosan elimádkoztam a Miatyánkot, – egészen biztosan úgy, – ahogyan eddig még senki se imádkozta el és megértettem úgy, ahogyan eddig nekem még senki se magyarázta el.

– Eddig én se tudtam, hogy a Miatyánkot így is el lehet imádkozni!

– Igaz, – a gép azóta háromszor is kiírta jól olvashatóan:

– INFERIOR INFARCT – AGE UNDETERMINED – ABNORMAL ECG.

– Hátsófali infarktus – Ideje meghatározhatatlan – magyarul: „lábonhordott” – abnormális, rendellenes EKG.

Nyomtatott nagybetűkkel.

Folytatása most nem következett.

Dermedt lekemmel porba roskadok,
igéddel éltes engem!
Dolgaimat eléd tártam, és te meghallgattál,
taníts meg rendelkezéseidre!
Döntéseid útját add megértenem,
csodás tetteiden szemlélődöm.
Dúlt lelkem könnyes a kintől,
igéddel emelj föl engem!

Döntöttem, a hűség útját választottam,
végzéseidhez tartom magam.
Döntéseidhez tapadok, Uram,
ne engedd, hogy szégyent valljak.
Dicső végzéseid útját futva járom,
mert szívemet kitágítottad!

(118. zsoltár 25–32. Dalet)

és ingadozás nélkül rád hagyatkozom.

(25. zsoltár 2)

Ki tudja, – miért nem következett folytatása...
Talán... valamiért, valamire még szükség lenne rám?
És ezért irgalmat kaptam?
Talán még nem vagyok érett az örök életre...
Mert az örök aratásra csak érett kalászok hajthatják le a fejüket...

Ezért is imádkozza az Anyaszentegyház a nap befejező imájában, a Completorium végén: „A nyugodalmas éjszakát és a jó halál kegyelmét adja meg nekünk a mindenható Isten! – Amen”

Utána már csak az Úrnőhöz, az irgalmasság Asszonyához fordul a lélek:

Üdvözlégy, Úrnőnk, irgalmasság Asszonya!
Élet, édesség, reménycsillag áldunk.
Most kérve kérlek Évának száműzött népe.

Hozzád sóhajtozunk, sírva és zokogva
 siralmaink völgye mélyén.
 Hallgass meg hát, égi közbenjárónk!
 Kegyes Anyánk,
 két szemed áldott sugarát
 fordítsd ránk végre!
 És Jézus mutasd nekünk,
 méhed szent gyümölcsét,
 hogy őt
 e számkivetés múltán lássuk!
 Ó áldott,
 ó drága,
 ó édes,
 szép Szűz Mária!

(Salve Regina)

MI ATYÁNK, AKI A MENNYEKBEN VAGY, –

Trónod	Minden
– áll!	láthatók
inghatatlan!	és láthatatlanok,
Élsz...	testi
mozogsz,	és szellemi
mindent áthatsz,	csillagok,
szüntelenül	galaxisok
munkálkodol:	és moszatok
állhatatlan,	mindenható
fáradatlan.	Teremtője.

Nappalunk vagy,	Ami jó,
Napunk vagy,	ami szép,
tündöklő,	ami nagy, –
fénylő...	benned
Lakhelyünk	hiány nélkül
és palotánk is	mind...
tenálad van.	megvan:

szépség
és jószág,
mindenhatóság,
oltalom
és gondnokság,
lét
és bölcsesség,
magasságos ég,
feneketlen
és mély,
szeretet
és kegyelem,
tudás
és fegyelem,
igazság
és bocsájtás...
Benned
nem kisebb
és nem nagyobb:
igazad
és szigorod,
szentséged
és végzésed,
türelmed
és szelídséged, –
mindig
ugyanaz.

Mindaz,
ami rút,
förtelmes
és csúf...
tőled menekül
és fut.
Mindaz,

ami van:
benned
felsőfokon
van, –
ezért is
a legfőbb
irgalom vagy.
Egyetlen
és feltétlen,
– kire
szükség van!
Minden más
terád vár
és téged
vágy.
Te vagy, –
aki van:
örök
Napcsoda!

Boldogságod,
életed
kiáradt...
létrejötték
és élnek
mindenek.

Így lettek
dicsőséged:
minden eszes
és esztelen,
összes
teremtmények.
Az egyik
létével áld,

a másik, –
tudva kiált
hosszánát.

Minden
általad,
belőled él,
mert te vagy
a Lét
és a Létezés,
a háromszor
Szent,
Szent,
Szent!
Mindörökké
szüntelen!
Fent
és lent:
a hármias Egy.
Mindenkor
és mindenhol
téged lát,
imád
és áld
az egész
Örökkévalóság!

Harangozód
vagyok.

Reggeli,
déli,
estéli
harangom
kongatom...
Se az eszem,
se a szívem
többé
nem felejtü már
gyermekkorom
harangjait.

Ha, – egyszer
nagy leszek,
én mást,
nem teszek,
nem akarok
semmit, –
csak neked
és az
embereknek
harangozni...

Hozzád szól
most is...
hallod? –
lélek-
harangom.

SZENDELTESSÉK MEG A TE NEVED!

...egyedüli
szent Neved! –

mert örök
és Lényeged,

ezért azonos
Teveled!

Meg vagy még? –
nélkülünk...

– jól vagy?
...igen ...nem ...

Á, – dehogy...
a hiba

nem olyan
nagy, –
mint gondolod!

Fázisszakadás

vagy
kiesés
van.

...iiigen ...
kevesen...
morognak,
nem mondom, ...

mert izzadnak,
meg fáznak
a fronton.

Azt kérded,
...hol? ...
most éppen
az oszlopon.

Ne vedd zokon
csak épp
hogy valamit
mondjon.

...hát ...
végül is, –
mondhatjuk:

szitkol,
káromol...
a barom!
Természetesen,
a neved, –
á... ne tedd, –
figyelembe
se vedd!

Ha öklével
verné is
templomod
falát...
akár
mindennap,
mondjuk, –
nyolc órát...
– miért annyit? –
nyolc órát?

Azt hiszem,
ennyi
a munkaidő
és a lógás.
Kimerül,
hidd el nekem.
Elfárad,
hazamegy...
megbékél,
mikor látja,
hogyan keze
csupa seb
és kékség.

Azt kérded,
miért teszi...

minek? –
mert ostoba
és buta,
főleg, –
tehetetlen.
Hát, persze,
hogy mindent
rádken.
Azt mondja,
rossz
a terved.
Nyugodj meg,
Atyám,
tudod:

ember ő,
egy kicsit
bolond.

Nem védem én,
ó, dehogy! –
nem tanultam én
büntető
jogot.
Védje meg
önmagát! –
és ha van:
a jogát
és igazát!

JÖJJÖN EL A TE ORSZÁGOD, –

hová
zarándok néped
vándorol,
mint patak
és nyugtalan
folyó,
mely
tengert sejt:
hová lassan,
majd gyorsan
és szélesen
hőmpölyög,
nincs
akadály...
se kő,
se rög...
míg csak

bele
nem zuhan
szaltózva,
szédülve,
a feneketlen
mélybe,
mit keresett, –
a végtelent,
a mérhetlent,
a tengert.
Ott átveszi
életét annak,
ki mozdulatlan.

És mégis...
magasba csap,
morajlik,

majd csacskán
csobog,
és a szivárvány
minden
színében
tombol.

Így keres
téged,
– országod
kikötőjét, –
békéd,
a választott
és meghívott
szent nevedben
összegyűlő
népség:
kit vezet
és irányít
Szentlelked,
a Révész, –

tűzön,
vízen
és véren át,
hogyan hazatérjen, –
és téged
örökre
lásson
és nézzen,
ki magad
vagy
hosszúság,
szélesség,
mélység, –
míg neki
nem adod
önnön
magad,
negyedik
dimenzió:
Élet
és Öröklét.

LEGYEN MEG A TE AKARATOD, –

az elfogadott,
néha
megtagadott,
a mienkével
lázongón,
megnyugvón
sokszor
összekavarodott...
a te bölcs

akarásod,
amit te
gondolsz
és alkotsz.
Mert a te
akarated
tudás,
a miénk meg
csak vakság.

AMINT A MENNYBEN, – ÚGY A FÖLDÖN IS.

Mert most
és végül is,
jobb lesz így
nekünk is.
Amit
te tudsz,
mi nem tudjuk...
segíts,

hogyan elfogadjuk.
Bár... ha...
lehetőséges...
sokszor
mondjuk,
mégis, –
el ne
mulasszuk!

MINDENNAPI KENYERÜNKET
ADD MEG NEKÜNK MA, –

Ezt kérjük
aggódva, tőled,
mert nálad van
a spajz
kulcsa,
hisz te vagy
az őre.
Pedig tudjuk,
hogyan holnap is
lesz még nap...
reméljük bőven,
de az majd
holnap
néz
farkasszemet
a gonddal.

Te voltál
tegnap is
a ma, –

nekünk meg
a ma, –
holnap
már tegnap, –
neked
viszont...
még a holnap is
örök ma.

Törődjél
– egy kicsit –
minden
élővel,
testi-lelki
meggyötört
éhezőkkel.
Adjad
a kenyeret
mindennap,
mellyel

élünk...
igédet is,
szépségünk,
épségünk.
Az asztalt is
terítsd meg
nékünk,
hisz te
magad vagy

étünk,
életünk,
vendégünk.

A gyertyával
aztán
mi majd
együtt
égünk.

ÉS BOCSÁSD MEG VÉTKEINKET,
MIKÉPPEN MI IS MEGBOCSÁJTUNK
AZ ELLENÜNK VÉTKEZŐKNEK, –

Nem unod még?
... mit?...
Hát, –
a megbocsájtást,
kérdi
bennem
a kíváncsiság.
...hogy miért?
Mert bűneink
sokasága,
magassága
kicsap már
a tenger
fenékből is...

Téged
mindig csak
kérünk...
és kérünk:
egy kicsit

légy türelemmel
még velünk, –
mindent
a helyére
teszünk,
elrendezünk.

Adósságunkat
éppen
nem tagadjuk,
– csak, –
mint mindig,
úgy most is:
koldusok
vagyunk.
Agyon is
csaphatnál, –
önmagadnál,
a Bírónál
jogosan

és örökre
bemárthatnál.

Nem teszed! –
ki tudja,
miért?...

Talán
mint mindig,
még most is
jóvoltodért.
Hányadik már
– nem tudom, –
a „úzezer
talentom?”
Mindig
elengedted...
most talán
mást teszel?
Mintha
nem is
tartoznánk...
neked soha,
nem is
tartoztunk
volna.
Látod? –
ez a mi
lényünk
garasos
volta.

Gazdag vagy,
mondhatatlan
gazdag!
– csak képmásod

hiányzik
belőlünk,
a megbocsájto
alany.

Mert mi
engesztelhetetlenül,
szív nélkül,
könyörtelenül,
kérlelhetetlenül
és szemrebbenés
nélkül
börtönbe
dugtuk
a kis „kontót”,
a nekünk
alig, –
épp hogy...
csak valamivel
tartozót.
Ráadásul
még...
szerencsénk
is volt,
mert ott volt
a börtönőr, –
a sógor...
Gyorsan
szabadított
hát, egyet, –
a mi
adósunknak
csinált
gyorsan
helyet.

Nem gondoltuk
még ekkor,
hogy
szolgatársaink
már sírnak...
érettünk
sírnak:
ekkor
jogtalanságot
elviselni
már ők se
nagyon
bírnak...
és számadásra
minket is
visszahívnak.
Azt hittük,
– naívvul, –
hogy mi már
szerencsésen
megúsztuk.

Állíts meg
minket...

míg nem késő,
haragod,
ostorod,
tajtékod
ne legyen
tépő, –
ellenünk égő,
visszavonhatatlan
és végső.

Még valamit,
Uram, –
bocsánat,
Atyánk!
Utolsó,
ébredő,
borzongó
kérésünk is
meghallgatnád?

Dideregve
kérünk, –
egy kicsit
még várjál!

ÉS NE VÍGY MINKET KÍSÉRTÉSBE,
DE SZABADÍTS MEG A GONOSZTÓL. –

Ezt...
ugyanse, –
mi találtuk ki.
Szent Fiad
mondta így...

Biztosra vette,
hogy majd
értjük is...
mi visszük
magunkat
a kísértetbe,

nem te, –
hogy megégjünk,
mint tűzzel
játszó
gyermek.
Égjen oda
a bőrünk, –
ezért
a kísértőt
tisztos
távolban
tartsd
tőlünk.
Mert míg
a bűn sebe
fájón
szét nem
feslik, –
azt hisszük,
minden bűnben
virág rejlik,
rózsa nyílik.

A forrást, –
igen,
a forrást
zárd el
tőlünk...
hisz
onnan ered
a mi forrón
buzgó vérünk.

A forrást:
az óhajt,

a sóhajt,
a paráznát,
a test
kívánságát,
vágyát
és sóvárgását.

A szemek
kívánságát, –
földesúri
birtoklását...
hisz miénk
a föld,
a gyár...
– minden, –
az egész,
az összes,
a szemét...
a rakás...

Az élet
kevélységét,
önönmagunk
tömjénszagú
istenségét...
a kráterből
kitörő
vulkánt,
a kiömlő
lávát,
mely eltemet, –
miután
megöl minket,
a lárvát.

A személyes
Gonoszt
ne engedd
közel
hozzánk...
bennünk is
szakaszd meg
testünk
kacér
táncát.

Ennyit...
igazán
megtehetsz
még értünk, –
most valóban
józanul
és szépen
kérünk!

Biztos,
hogy megteszed,
hisz engem is
szeretsz,
éltetsz,
legapróbb
teremtményed:
szegény majmod...
a mókust,
csúszó-mászó
hangyád,
hasoncsúszva
tekergő
gilisztád...
belőled
és rajtad
élősködő
poloskád.

MINDEZT PEDIG AZÉRT KÉRJÜK:

Mert tiéd az ország:

– mit kértünk
és kérünk,
mely nekünk
készült
és készül:
az ORSZÁG, –
az ígért
ország, –

a hatalom:

– a mindent
átfogó
oltalom,
nagy bizalom! –

és a dicsőség,

– mely egyedül
csak téged
illet,
de belőle, –
úgy határozta,
hogy némi
részt
és közösséget
szentjeiddel
nekünk is
engedsz.

Egykor...
és majd
akkor lesz
osztatlan
dicsőség, –
midőn
minden új,
újból
és újon lesz, –

mikor a NAP
és örök
HAJNAL
felkel:
az új ÉGBEN
és új FÖLDÖN, –
mindörökké
örökkön.

Amen.

Egy kis lélektani paradoxon: HOGYAN NŐTT BENNÜNK AZ ISTEN?

Elgondolkoztunk-e már valaha, legalább egyszer az életben: hogyan nőtt bennünk az Isten?

A kérdés már magában véve is furcsa, – szinte képtelenség.

Az Isten nem növekedik, hiszen végtelen. Bele se kényszeríthető a világba, mert transzcendens. Nem világon kívüli, hanem világfeletti. Az emberbe se kényszeríthető bele, ahhoz az ember parányi és az ember mégis be tudja fogadni. Ez meg az Isten immanenciája, – mint tulajdonság, – valamihez megtapadása, megrögződése.

„Az igazi világosság, mely minden embert megvilágosít, a világba jött... Tulajdonába jött, de övéi nem fogadták be. Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, aki hisz benne.”

(Jn 1,9.11–12)

A szeretett tanítvány elég furcsát mond: aki mégis befogadta, annak hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, mégpedig a hit által. Máris itt van a lélektani paradoxon.

– Mi a paradoxon?

Általában nem várt, csodálatos, nem képzelt, a közönséges felfogástól eltérő, vagy vele éppen ellenkező tételek és állítások, furcsa és hihetetlennek látszó tételek állítása az emberben. Cicero így mondta: „quae sunt mirabilia contraque opinionem omnium.” – (Melyek csodálatosak mindenki véleményével szemben.)

Istenben azonban nincsenek paradoxonok.

A Nicolanus Cusanus bíborostól († 1464), a reneszánsz korának filozófusától származó kifejezés, hogy Isten „az ellentétek harmonikus egybeesése” – coincidentia oppositorum – nem paradoxon. A végtelenben megszűnnek ugyanis a véges világban előttünk falként meredő érthetetlen ellentétek.

Szent Pál is beszél arról, hogy Isten fiai vagyunk: „Mivel pedig fiak vagytok, Isten elküldte Fiának Lelkét szívünkbe, aki ezt kiáltja: „Abba, Atya!” Tehát nem rabszolga többé, hanem fiú, ha pedig fiú, akkor Isten által örökös is.” (Gal 4,6–7)

Bár sok mindent összegyűjthetnénk az újszövetségi Szentírásból, ami vigasztalóan hat örök sorsunkra, – igazából sokkal többet nem ígérhetünk az embernek, minthogy örökösei vagyunk és leszünk Istennek és ezáltal a mindenségnek, pontosabban az új égnek és új földnek. Isten titokzatos elrejtett bölcsessége, – a megváltás, – öröktől fogva történt a mi dicsőségünkre. Az Apostol is csak ennyit tud mondani Izaiás 40,9-re hivatkozással erről az örök isteni bölcsességről:

„Szem nem látta, fül nem hallotta,
Emberi szív, fel nem fogta,
Amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt.”

(1Kor 2,9)

Az élet sokrétű, nem egyértelmű valósága miatt felcsillan a vigasztalás is. Amikor az első missziós útról visszafelé jöttek, már világos volt az ellenkezés, ezért erőt, öntöttek a tanítványok lelkébe, hogy tartsanak ki a hitben, mert „sok viszontagságon át kell bemennünk az Isten országába”. (Csel 14,22–23). – A római levélben is írja az apostol: „Tudjuk, hogy az Istent szeretőknek minden javukra szolgál...”

(Róm 8,28) – A szeretett tanítvány is öntudatosan hivatkozik az istenfiúságra, szinte ebbe foglalja bele az Atya és fiúság kapcsolatának a lényegét:

„Szeretteim, most Isten fiai vagyunk, de hogy mik leszünk, az még nem nyilvánvaló. Tudjuk azonban, hogy megjelenésekor hasonlókká leszünk hozzá, mert látni fogjuk őt úgy, amint van.” (1Jn 3,2)

Az Isten természetes képét az ember eszes és szabadakaratú valóságában látjuk. Isten természetfeletti képe pedig az örök életre való rendeléssel azokban a kiváló adományokban van, amelyek akár a Teremtő, akár a megváltó Isten kegyelméből ékesítik az embert a földön. A „kegyelem” képe a földön hatalmat adott Isten fiává lenni. Amennyiben üdvözülni a lélek, akkor a feltámadásban már a „dicsőség” képét ölti magára. Mindent felülmúló módon részesül Isten „természetében és dicsőségében”, – és ez a hatalom a vele való uralkodásra jogosít.

De amíg ez megszületik bennünk!

Ezért íródott ez az egész mondanivaló.

„Felnő-e” bennünk az Isten? Mert az Egyház sokszor él ellentétes korokban gyermekei életében, tagjaiban. Ma éppen a nagykorúság vágya, – amire áhítoznánk eljutni, a „krisztusi nagykorúságra”, – mintha az Atyától való szabadulásra csábítana. Meg van ez írva a tékozló fiú történetében. A legtöbben a fiatalabb fiú útját járják. Nem ismeri az apát, meg is tagadja, – és ekkor saját magát tagadja ki. Hogy elhagyhassa, kiadatja vele, tőle, örökségét. Megtervezi, kivitelezi a maga jövőjét, a moslékot bele is „önteti” a vályújába. Az idősebbik ezt nem meri megtenni, de igazából ő is a maga útját járja. Szemtelenül megróttá az Atyát, ki is fejezte hiányérzetét. Nem érezte jól magát otthon, úgy gondolta, korlátok között élt. Mindenesetre irigység beszélt be-

lőle. Ki gondolná? – mintha a mai embernek is nehezebb lenne a kereszténység! Az elszemélytelenedett mindenségben, az „apátlan” világban fogaskerékké, robottá válik az ember. Ő is a semmit tartja a mindennek, nincs hatalom a kezében és nem veszi észre, hogy sötét hatalmak manipulálnak vele.

Mi is az a hatalom?

Tisztázzuk ezt egy kicsit.

Valamely akarat véghezviteléhez, terv vagy szándék megvalósításához szükséges erő, képesség, lehetőség, illetve a velük való élés. Valamely lelki, szellemi erő, amelynek ellenállhatatlan befolyása, hatása van valakinek akarat, érzelmi életére és amely módot, lehetőséget ad valamire.

Mondjuk ki őszintén...

Jelen esetben mire kellene mindez?

Isten megismerésére, végső célunk kiteljesedésére, örök üdvösségünkre. És erre kell mindig, minden új generációt evangelizálni, a felnőtt generációt pedig ebben megtartani és tökéletesíteni.

Azt hiszem, Seneca mondotta, hogy az anyja bábaasszony volt, ezért vette innen a hasonlatot is. A nevelés: a gyermek nevelése hasonló a gyermek „újra megszületéséhez”. A gyermeknek is vannak öröklött tulajdonságai, de hogy beleszülessen egy társadalomba, egy miliőbe, jelen esetben a kereszténységbe, – arra nevelni kell. És ez nem mindig könnyű, időnként kifejezetten problematikus. Erről panaszkodik Szent Pál apostol is a galatákkal kapcsolatban, amikor elítéli a tévtanítókat. Krisztus evangéliumát nem lehet tökéletesíteni, – nem is kell! – minden hozzáadás pedig hamisítás. Nem is tudni igazán, mi a rosszabb: a hiányosság, a negatívum, mert az nincs, – vagy a hamisítás, a ferdítés, a fél-igazság? Mert ez rombol! Márpedig az ember téved és tudatosan is megtéveszt.

„Ti okatlan galaták! Ki igézett meg titeket, (hogy ne engedelmeskedjete az igazságnak), akiknek szeme elé állítottuk a megfeszített Jézus Krisztust.” (Gal 3,1)

„Fiaim, a szülés fájdalmait szenvedem értetek újra, míg Krisztus ki nem alakul bennetek!” (Gal 4,19)

Azt mondjuk, hogy általában gyermekkortól tartó hosszú folyamat, amíg valaki az Isten tekintélyére épülő hithez, vagy hitre eljut. Tehát ez a növekedés az ember felnövése Istenhez, – mert hitet örökölni nem lehet. A hit növekedése hosszú folyamat tehát. Sok feltétele és sok akadálya, sok veszélye van. A legtöbb gyermek ma már nem születik vallásos családba, vallásos környezetbe. Később mégis előfordul, hogy elemi erővel tör fel benne a vágyakozás Isten után, – mint amikor a vulkán kitör és a láva kiömlik, megkeresi a maga lejtőjét, amelyen elindul a mélybe, – igaz, sokszor rombolva is. Az elemi erővel kitörő hit pedig elindul felépíteni a maga életét és boldogságát. A XX. század konvertitái is jópéllda erre, de általában a történelem tele van nagy megtérőkkel és szentekkel, – kezdve Saulon, a későbbi Szent Pál apostolon. Mégis a normális út a hitben való növekedés lenne.

– Mi az a növekedés?

A növekedni igével kifejezett folyamat.

Az a tény, hogy valaki fejlődik, nagyobbodik. Tárgy, elvont dolog, jelenség esetében terjedelmében, méreteiben fokozatosan egyre nagyobb lesz, nagyobbodik, gyarapodik. Élő szervezetben is a fejlődés, gyarapodás, növés. A gyermek fokozatosan növekedik fel serdülő ifjúvá, a leány is, majd biológiaiag éretté válnak. Ezen biológiai érés folyamán értelmi képessége, kapacitása nagyobb, összetettebb, elvont igazságok megértésére, alkotó befogadására is alkalmassá, hasznossá válik.

Ez a természete.

Mindez érvényes lelki fejlődésére is, amikor Isten igazságainak, a lélek vágyainak, rezdüléseinek, az élet rejtelmeknek, az Isten által beléoltott átértésének, átérzésének, a végtelenre vágyakozó összefüggéseire olthatatlan szomjúsággal kitárulkozik.

Ez is természet, –

de ez már „természetfeletti” természete.

Felnő benne az Isten, –

illetve érési folyamatában ő növekszik fel Istenhez táguló lelkivilágában. Befogadja az Istent.

Ezt viszont már a Szentlélek kegyelme végzi el benne.

Olyan ez, mint Jézus példabeszéde az Isten országról: a vetés növekedéséről szóló hasonlat.

„Úgy van az Isten országával, mint azzal az emberrel, aki magot vet földjébe. Akár alszik, akár virraszt, s éjszaka vagy nappal, a mag kicsírázik és szárba szökken, maga se tudja, hogyan. A föld magától terem, először szárat, azután kalászt, végül telt szemet a kalászban.”

(Mk 4,–26–28)

GYERMEKKORUNK

Kisgyermekkorunk első és legfőbb vallási fogalma a „jó Isten” volt. Vianney Szent János szinte állandóan ezt a szókapcsolatot használta. Felnőtt korunkban is milyen simogató ez a jelzős szóhasználat. Élővé teszi és élményszerűen közel hozza az Istent.

Amikor iskolába kerülünk, tudnunk kell, – nekünk felnőtteknek, – hogy hat, legkésőbb nyolcéves korunkig kialakul egész életünkre a jellemünk. Erre már csak plusz–mínusz tesz rá az iskola és a környezet. Féllelmetesen azonosak vagyunk önmagukkal. Megnéztem az elsőáldozó fényképemet,

érettségi bizonyítványom fényképét és belenéztem most a tükörbe.

Csak különböző életkorokból nézünk szembe önmagunkkal.

Megismerkedtünk tehát Isten felségével.

Isten az egész világ Ura... bár fogalmunk se volt róla, mi az, hogy világ, világmindenség. Már gyermekkorunkban is földhöz nyomott bennünket a Teremtő nagysága, de fel-emelt, hogy Atya, – a mi mennyei Atyánk. Kicsit megijesztett Isten mindenhol-valósága, mert úgy éreztük, hogy le vagyunk „leplezve”. Nem lehet elrejtőzni előle. Hibázott volna a hitoktató, ha ezzel párhuzamosan nem oltotta volna belénk annak a vigasztaló igazságnak tudatát, hogy Isten mindenütt velünk van, nem vagyunk egyedül, – hiszen a gyermek érzi legjobban kiszolgáltatottságát, védtelenségét kicsisége és gyengesége miatt. Ezért is vágyik a család, a szülők szeretetének rejtettségébe.

Azután megrémített bennünket az Isten szentsége is, aki csak a jót szereti, de nem bírja elviselni a bűnt, a legkisebb rosszaságot se. Itt sem szabad megállni a hitoktátónak, – nem is állt meg. Ennek az ellentéte, hogy az Isten mindenkit szeret, esőt ad a jónak és a rossznak is, napja egyformát süt a jókra és a gonoszokra is. Megijedtünk, amikor szüleink megfenyegettek, – gyereket ostobaság Istennel fenyegetni! – „Meglátod, megbüntet téged a jó Isten!” – természetesen a „jó Isten”... Egy darabig jobbra-balra pislogtunk... vajon melyik irányból jön a „csapás”? De belesejtettünk Isten jóságába és vigasztaló volt, hogy tud ő várni, ha megjavulunk, mert úgy látszik, hogy „egyik szemre sír, a másik meg nevet”.

Az megint megrémített, hogy mindent tud. Azt is tudja, ami volt, ami van, ami lesz és egyszerre mindenütt, mindent a világon. Hűha... de valami végtelen nagyság, Isten fel-emelő határtalansága mégis boldogító érzés volt. Igaz, azt is

tudja, amit gondolunk, vagy titokban cselekszünk. Elborzadtunk piszkos kis fantáziánk miatt, – de megint pozitív módon lettünk felemelve. Üdvösen ijedtünk meg, mert azt is megtudtuk, hogyha bárki is rosszat gondolna rólunk, van, aki tudja az igazságot. Ha valaki titokban forralna rosszat ellenünk, annak is tudnia kell, hogy ő is le van „leplezve”, – valaki őt is figyeli és féken tartja.

– Hát nem nevelés ez?

Ez az igazi nevelés, amellyel szemben a legtökéletesebb iskola is csak „oktatás”, csak az ismeretszerzés szintjén mozog és marad. Ez viszont nevelés. Ezt kellene jól meggondolnia és megértenie sok szülőnek, akik ellenszenvvel, averzióval vannak a hitoktatással szemben. Pótolhatatlan mulasztást követnek el gyermekeikkel szemben.

Mert a gyermeknek joga van a nevelésre, –
a megkeresztelt gyermeknek pedig keresztyény, vallásos nevelésre!

Hívta őket valaki gyermekeik megkereszteltetésére? ... Kényszerítette őket valaki? ... fenyegette őket valaki? ... ígért nekik valaki valamit? ... Csak Isten ígért nekik örök életet!

– Ők kérték – önként... Jézus Krisztus csak azt adta parancsba tanítványainak, hogy: „Menjetez tchát, tegyetez tanítványommá minden népet, kereszteljétez meg őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében, és tanítsátok meg őket mindannak megtartására, amit parancsoltam nektek. Ime, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig.” (Mt 28,19–20) – És „Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözül, aki nem hisz, elkárhozik”. (Mk 16,16) – Mégha meg is van keresztelve, de nem hisz, – elkárhozik.

Jézus Krisztus csak kétféle embert ismer: hívót és hitelent. Minden más felsorolás és felosztás önkényes. Csak-

hogy: „Aki nincs ellenünk, velünk van.” (Mk 9,40) – Ez biztos, ez ma is érvényes? – Fordítsuk meg: aki „látszólag” velünk van, biztos, hogy nincs ellenünk? Először is, óriási a vallási tudatlanság. Azután itt van a „divat-kereszténység”, – hátha mégis jó lesz egyszer valamire?... És itt van a „szokás-kereszténység” is. Nekünk, az igazi hívőknek, az Anyaszentegyháznak nem „szokásaink” vannak, hanem Krisztustól rábízott küldetése van és főként üdvözítő szentségeink vannak. Ezek pedig „nem szokásból” jöttek létre, hanem isteni, krisztusi paracsra. Ezért kell újra-evangelizálni a világot, Magyarországot is. Nőjjön már ki népünk is az „infantilis”, csecsemő-kereszténységből.

Örök életről, örök üdvösségről van szó.

Örömteli, öntudatos kereszténység kell. Aki a keresztséggel beleépül Isten eljövendő országába, Isten népébe, Isten nagy családjába, az vállalja a krisztusi hasonlóságot és ne kacsingasson másfelé... Mert Krisztus születésével, még inkább mennybemenetelével és a Szentlélek eljövetelével megkezdődött „türelmi idő” lassan lejár, – a teremtés és a megváltás órája ketyeg! – Amíg ezt a mondatot leírtam, vagy kimondtam, annyival is közelebb jött az elszámoltatás, a beteljesülés órája. És az idő átmegy az időtlenségbe, az örökkévalóságba. Most még az irgalom, a hit, a megtérés ideje van, – de meddig? Amíg a világ napja be nem alkonyul, addig mindenki megmutathatja, mennyit ér és kicsoda ő? De csak addig... utána aratás lesz, a termés betakarítása és a „szemét” megégetése.

Itt nem lehet tréfálkozni.

– Milyen emberekkel, keresztényekkel állunk szemben?

Akár az iskolai hitoktatás problémáját nézzük... A keresztényeknek tényleg semmiért nem kell harcolniuk? ... semmiért sem kell felemleni a szavukat? ... minden a legna-

gyobb rendben megy? ... vagy annyira közömbösek, megal-
kuvók, fásultak lennének?...

– Mi a legnagyobb hatalom?

Nem ki, hanem „mi”? – így érdekesebb a kérdés.

– A közvélemény!

Van?

Hogy döntsük el például a csecsemő-keresztelés lelki
problémáját? Mert valahogyan ezt is el kellene dönteni!

Néhány korintusi hívő méltatlan magatartása miatt Szent
Pál apostol erőiesen követeli, hogy a hívők éljenek külön-
váltan a pogányoktól – pedig az igazság az, hogy a pogányo-
kat is meg kellene téríteni.

„Megnyílt az ajkunk és kitárult a szívünk felétek,
korintusiak! Nem bennünk van szűk helyetek, hanem ti
vagytok szűkkeblűek. Mint gyermekeimhez szólok:
Viszonozzátok hasonlóan és tárjátok ki ti is szíveteket!
Ne húzzatok egy igát a hitetlenekkel. Mi köze van az
igazságnak a gonoszsághoz? Vagy hogyan fér össze a
világosság a sötétséggel? Hogyan egyezné meg Krisz-
tus Béliállal? Vagy mi köze a hívőnek a hitetlenhez?
Hogyan tűri meg Isten temploma a bálványokat? Hi-
szen ti az élő Isten temploma vagytok...’

(2Kor 6, 11–16)

Ugyancsak a galatákhöz írt levélben a vetéshez és az ara-
táshoz hasonlítja az ember erkölcsi magatartását:

„Ne áltassátok magatokat: Isten nem hagy magából
gúnyt űzni! Amit az ember vet, azt le is aratja.”

(Gal 6,7–8)

Még keményebben beszél a római levélben:

„...semmibe se veszed Isten végtelen jóságát, türelmét és elnézését? Nem szívleled meg, hogy Isten kegyessége bűnbánatra indít? Pedig konoksággoddal és megrögzött szíveddel csak büntetést halmozol magadra, Isten haragjának és igazságos ítélete megnyilvánulásának napjára. Ő megfizet kinek-kinek...”

(Róm 2,4–6)

Mert valami olyasminek kellene történnie, mint az elvetett maggal történik. Akár nappal van, akár éjszaka, – akár alszik a gyermek, akár ébren van, a kegyelem érlel, nevel és növel.

Egy szép napon mégis
„ugrásszerű” fejlődés történt.
Ez már választóvonal.

Kitörölhetetlen nyomot hagy a gyermek lelkében, életében, egyelőre ugyan még nagyon érzelmi életében, lelkivilágában, érzelmi vallásosságában. A gyermeknek még jó ideig érzelmi vallásossága lesz. Ő még képlékeny, nagyon formálható jó – és rossz értelemben is.

És mégis magasugrás!

A normálisan fejlődött gyermek ugyan még nem nagykorúvá, – de bizonyos értelemben önállóvá válik.

– Ez pedig az első gyónás és elsőáldozás.

Az idáig el nem jutott gyermekekkel szemben minőségi változás történik. Az elsőgyónáshoz és elsőáldozáshoz nemjáruł gyermek megtorpan. Tapasztalhatólag tehetetlenebbé válik, hiánnyal küzd, tájékozódása széthull a prepubertás korában. Nem jut előbbre, mert ez az örömteli bázis kihull alóla.

Más szavakkal, – lélektanilag a következő történik.

Elsőgyónásunk alkalmával elmúlt ugyan naiv gyermekkorunk öröme – ez igaz! De ennek előbb-utóbb úgyis el kell múlnia. A legtöbb gyermek egy kicsit félszeggé válik, mert rájön arra, hogy Isten előtt bűnösök vagyunk. Meg is alkotuk magunkról a világ legrosszabb véleményét: engem nem szeret az Isten, – nem is szerethet, mert én „nagy bűnöket” követtem el. Sokszor... nagyon sokszor... melyeket talán nem is bocsájt meg soha, bámmennyire irgalmas is. Hiszen hazudtunk, torkoskodtunk, verckedtünk, gyűlölködtünk, irigyek voltunk, engedetlenek, nagyon csúnyákat mondtunk... Még Isten nevét is bántottuk, eltanultuk a felnőttek piszkos beszédmódját... csúnyákat néztünk, gondoltunk, játszottunk... szentmiséket mulasztottunk a saját hibánkból, mert szüleink vasárnap reggel nem ébresztettek fel bennünket, – hiszen ők se jöttek és nem jönnek templomba.

– Mit is akarunk ilyen szülői nevelés és példaadás mellett?

– Tényleg, mit akarunk ennyi megcsömörlött felnőtt hitetlen között és mellett?...

Azután nem imádkoztunk, de csak azért, mert szüleink nem tanítottak meg minket imádkozni és őket se láttuk soha imádkozni... árulkodó Júdások voltunk, a lustaság hálójába kerített bennünket az ördög...

És még legalább két írott irkalap, – amelyről reszketve olvastuk fel bűneinket.

– Utána vártuk, hogy ráncszakad az ég.

– Vártuk, hogy megnyílik alattunk a föld és ezt meg is érdemeljük.

Mivel ez nem történt meg, gyermeklelkünk megnyugodott: mégis jó és irgalmas az Isten, – nem olyan ő, mint amilyennek gondoltuk! Az elsőszentáldozás, Jézus, az Istennel való személyes találkozás után még sokáig édes volt a Szentostya az ajkunkon és a szívünkben.

Ennek hiányát nem lehet eléggé fájlalni és sajnálni az értetlen szülők magatartásában, – akik gyermekeik lelki fejlődésének elsősorú közellenségei.

A megmagyarázhatatlan növekedés, érés azonban nem állt meg. A fogékonyabb, öntudatosabb gyermek lelkében elkezdődött egy kontroll. Önnivelés... A láthatatlan Isten előtt most már mindig tisztában van lelke állapotával és szükségét, igényét érzi, hogy ezt rendezze. Él is a neki adott lehetőséggel. Megmozdult: „önjáró” lett. A gyóntatószék-ből mindig felszabadult örömmel távozzhat. És ő tudja, hogy ehhez neki most már bármikor joga van.

Rendezni lelkivilágát.

Tulajdonképpen ez az igazi cél.

Miközben testileg fejlődik, lelkileg is megnyílik az összefüggések értékelésében és fokozatosan, észrevétlenül épül bele az „isteni milióbe”, – a kegyelem világába.

IFJÚSÁGUNK VIRÁGKORA ÉS KÉSŐBB...

Elkövetkezett bérnálásunk napja.

És ha ez nem „népünnepély”, – mindössze „szokás” és ajándékozás napja volt – és főleg nem az Istennel, szentséggel való „szakítás” napja volt, – akkor ifjú gyermeklelkünk a legőszintebben gondolta, hogy az életen keresztül csak Jézus Krisztus és a Szentlélek katonái leszünk és „más zászló” alatt nem szolgálunk soha. Eszményi módon gondoltuk a tanúskodást Jézus Krisztus mellett.

Elítéltük a felnőtteket, akiknek a viselkedését sehogyan se értettük meg, mert nincsenek jelen a keresztény életben, nem élnek együtt az Egyházzal és nem élnek a szentségek üdvözítő erejével és erejéből. Megelégszenek csupán jeles ünnepeken tartani a kapcsolatot az élő Istennel, – ha ez egyáltalán még valaminek tekinthető. Karácsonykor és hús-

vétkor – „rendszeresen” eljárnak templomba, vagy már akkor se, illetve előtte se.

Ha ilyenkor mégis jönnek, ellágyulnak, mert olyan szép a mi vallásunk: „Mennyből az angyal lejött hozzátok...” csak éppen nem tudott leszállni, mert nem volt hová... harangzúgás... orgonabúgás... olyan megható... Mi elsődlegesen nem a vallásunk szépségéről beszélünk, – kétségkívül szép! – hanem vallásunk igazságáról beszélünk, mert értelmet ad életünknek. És ezért szép is, – sőt gyönyörű! De a felnőttek a legcsekélyebb küldetést sem vállalnak Jézus Krisztus nevében és nevéért. Alapmagatartásuk nem képvisel semmi evangéliumot, – örömhírt.

Nem tetszett nekünk akkor a világ unottsága, fáradtsága... az emberek nem várnak senkire és semmire.

– Ahogy esik, – úgy puffan!

Valami összeszorította a szívünket: hitetlenség, közömbösség uralkodik mindenütt, az ösztönök világa... ez a sors vár ránk is? Már akkor féltünk, hogy elszürkülünk... eltömegesedünk az egyre irtózatossabb anyagiasságban és a sötétben minden és mindenki elszürkül, elsötétedik?

És jöttek a serdülőkor problémái...

Időközben, – az elmúlt évtizedekben „kísértet járta be az egész világot”, – hazánkat, Európát is ugyanúgy.

A világ nem gondolta, hogy az eszméknek, az ideológiáknak nincs szüksége útlevelekre és vízumra. Évtizedekkel ezelőtt már a szemünkbe mondta a megbérmált fiatal: „Nekem már nem kell templomba járni, mert én már „le-elsőáldoztam” és „le-bérmálkoztam”. A 60-as évek végén egy bécsi lelkipásztori konferencián szinte sírva definiálta egy osztrák pap a bérmálást: „A bérmálás az Istennel való szakítás szentsége.”

Igen jöttek a serdülőkor problémái...

Feltámadt bennünk az ösztönvilág és mi magunk értékel-
tük le a kereszténységet önmagunkban is. Dehát a serdülő
ifjúság ezt látta a felnőttek világában is. A környezet „beke-
belezett” ...a társaság, a bennünk szunnyadó testiség, a rek-
lám „kancsalul festett világa”... a televízió, a képmagnó, a
filmek észre sem vett negatív hatása, a könnyűzene őrlő,
minden komolyabb szellemi-lelki igényt elmosó kábító ha-
tása. A jövőnkért való aggodás, gimnáziumi, egyetemi fel-
vétel, lőtás-futás... és átvettük a felnőttek gondolkodás
módját: nincs idő semmire, meghalni se érünk rá...

Az ajándékba kapott Szentírás csak bibliotékánk respek-
tusát növelte. De hogy az Istennek hozzánk írott személyes
üzenete... az eszünkbe se jutott. A rózsafüzér szép emlék-
tárgy... a vasárnapi szentmise, az annyira szükséges, régóta
csedékes szentgyónás és szentáldozás csupán már csak „lel-
kiismeretfurdalás”...

Menekülni valamilyen kábulatba.

A sátán minden oldalról megkörnyékezett, – nincs kivé-
tel!

De miért legyek én különb, mint a többiek?... miért le-
gyek én kivétel? Pedig Isten és én, – ketten – mindig többek
vagyunk, mint akár egy millió ember is – Isten nélkül! Észre
se vettük, hogy nem harcolunk már... nem hiányzott az is-
teni milióból való kiszakadás.

Átlagemberek, tömeg-emberek lettünk. Nem láttunk hit-
vallókat magunk körül, – otthon különösen semmit nem lát-
tunk a szüleinktől. A szülőknél nincs „szülői hivatása”.
Gyermekeik nem Isten gyermekei, – gyermekeik az ő saját
„játékszerük”. Az Egyház hiába próbálja őket Isten felé
fordítani: „Hát még mit nem!” – Óriási a hangzavar min-
denütt, politika, szócséplés, törtetés. A szavaknak nincs már
jelentésük... nem azt jelentik, amint mondunk, amit a fogal-
mak hordoznának. Iszonyatosan képmutató és hazug világ-

ban élünk. Ráadásul még ebben a korban jellemünk és világnézetünk nem szilárdult meg, – ahhoz még idő kell.

De már kiléptünk gyermekkorunk csendes, boldog világából.

Nem tudjuk, hol tartunk?

De észrevettük, hogy a világ alkudozik az Istennel és az ördöggel, mint a „zöldséges kofával”. Lassan azt vettük észre, – vagy fel se tűnt már! – hogy a mi lelkünkben is sorakoznak már a „bálványistenek”, „Nem hiányzik már az imádság... vagy nagyon is jól tudjuk, hogy éppenséggel az imádság hiányzik. Azt látjuk, hogy Isten mint mindig! – most is „megpróbálja” a világot: kit így, kit úgy. Azt sejtjük, hogy valószínűleg mi sem leszünk kivételek. Az idősebb generációt a háború és az utána következett „megnyomorított” élet tette életuntá és reménytelenné. Folyton azt kérdezik hol volt és hol van most az Isten?

– Természetesen... mindig mindenütt ott volt és ott van, ahol a legjobban kellett és kell!

– Dehát nem azt csinálta, amit kellett volna!

Azt kellett volna csinálnia, ami nekünk tetszett és tetszik?

– És mi mit csináltunk az általa nekünk adott és „megtisztelt” szabad akaratával?

Egyszer majd ő kezd vádolni bennünket.

Prohászka Ottokár püspök írta valamelyik könyvében, hogy a plébános vasárnap, a szentbeszéd előtt kiment a templomból és a templom előtt szórakozó, fásult férfiakat arra kérte, menjenek be a templomba. Ők gúnyosan így feleltek: „Nem megyünk be, plébános úr! Ha a futóárokban nem kellettünk az Istennek, nem vett észre minket, – most ő se kell nekünk!” – A plébános sápadtan és remegve így felelt: „Emberek... nem gondolják, hogy a jó Isten azelőtt se találta meg magukat a templomban? Hiába kereste! Ezért a

futóárokbán se vette észre magukat, hogy ott vannak?... a futóárokbán...”

Hogy az eredmény mi lett nem tudom.

Bementek, – nem mentek be?

Ma mindenki, – a fiatal generáció is – látja a szenvedő embereket, az értelmetlenségeket. De Isten nélkül hová visz mindez? Mondjuk már ki egyszer hangosan: Ez így jó? Ki-nek jó? Olcsó a drága emberi élet!

Pedig... úgy indultunk, hogy valami fenséges nagy dologról van szó. Az élet, – legalább bennünk kiteljesedik, egy életért és egy halhatatlan lélekért érdemes harcolni. Egy el-jövendő Isten országért, a fényért és a boldogság elnyerésé-ért.

Mindennek értelme van!

Minden ember „eredetinek” indult.

Azután mégis önmaga „karikatúrája” lett?

Összeomlott bennünk az élet magabiztossága?

Azért a következtetést fiatalon is le lehet vonni: nem örök az ember a földön!

– Hát akkor?

Mindenki érzi, néha nyugtalanítóan: van VALAKI a világ fölött és én fölöttem is. És vagy megvadulunk, hogy fütyülök rá, csináljon, amit akar, – de nélkülem és engem hagyjon békén...

Vagy rájöttem... rájövök? – hogy csodálatosak az Isten útjai, melyeken csak kevesen jártak és járnak és az a VALA-KI üdvözíteni akarja a világot, – benne engem is. Harcol értem és harcol értünk Jézus Krisztus által, – ha már egyszer megteremtett bennünket és magának teremtett.

És megértettük vagy megértjük, hogy akár éjszaka volt életünkben, akár nappal, a vetés titokzatosan növekedett, vagy növekszik, megviseli az „időjárás”, de az életképesek

mindig meghozták és meghozzák, beérlelik a termést. Mert Istennek szándékai, tervei, gondolatai, útjai kiszámíthatatlannak mindnyájunkban.

Csak minden és mindez
titokzatosan történt és történik:
bennem és másokban is.

– Hát nem érdekes?

John Henry Newman:

– NEM AZ A FONTOS, AMIT VESZTEK, –
hanem amit NYERÉK!

John Henry Newman (1801–1890), az angol katolicizmus büszkesége volt és egyben nyugodtan mondhatjuk és állíthatjuk, – egyik legnagyobb vallásos gondolkozója. Szent Ágoston óta, voltak ugyan, Szent Tamás és még egynéhányan, – de nagyon kevés, – Newman-hez hasonlóan érdekes lángelme.

Anglikán családban és családból született.

Ő maga is, először anglikán pap lett, – de egyre jobban közeledett a katolikus valláshoz. Megkísérelte ugyan az anglikán és a római egyház tanainak összeegyeztetését, de az anglikán püspökök szembefordultak vele.

1843-ban ezért lemondott plébániájáról.

Lelkiismerete útjának nem maradt más járható út és megoldás: hazatért a katolikus Anyaszentegyházba.

1846-ban Rómában pappá szentelték.

XIII. Leó pápa bíborossá nevezte ki.

Beszédei úgy hatottak, mint valami más világról szóló üzenetek.

Szinte a jövőt látta, – vagy látta a jövődőt.

Meggyőződése volt, hogy olyan idők következnek, amikor a hitetlenség hullámai, – mint a vízözön – mindent elöntenek, elárasztanak és hullámai oly magasra csapnak, hogy csak a „hegycsúcsok”, – a hitvallók emelkednek ki belőle.

A hit harmóniájának megtestesülése volt.

Úgy érezte, hogy „megsértené” az Istent, ha nem lenne katolikussá.

Barátai azt modták neki:

– Lemondanál évi 12 000 font fizetésről?

Mire ő így felelt:

– Nem az a fontos, hogy mit vesztek, – hanem, amit nyerek!

1875-ben a következő vallomást tette:

„... egy pillanatra se volt aggályom afelől, hogy nem a római egyház lenne az az egyház, amely az apostolokkal az első pünkösdkor megjelent és hogy nem ő lenne az egyedüli birtokosa az ígéreteknek. Mint katolikus több megpróbáltatáson és szenvedésen mentem át, mint anglikán, mégse kíváncsoztam egy pillanatra sem vissza.”

„Hatalmat, erőforrást, felüdülést, vigaszt találtam Urunk istenségében és engesztelő halálában, valóságos jelenlétében a szentáldozásban, isteni és emberi hatalmában, melyekben minden jó katolikus részesül és amikről más keresztényeknek alig van sejtelmük.”

(John Henry Newman: ISTENTŐL – ISTENIG. NEWMAN-BREVIÁRIUM: Előszó. Szent István Társulat 1977)

Öbenne így „nőtt az Isten”!

„Én Istenem, itt vagyok, hogy örökké éljek, ne egy ideig. És nincs hatalmam létezésem fölött. Nem tudom magamat

elpusztítani, még ha oly gonosz lennék is, hogy kívánjam. Tovább kell élnem, lélekkel és öntudattal örökké magam ellenére. Tenélküed az örökkévalóság csak más neve lenne az örök nyomorúságnak. Csak Te vagy, aki támaszom lehet örökre. Csak Te vagy a lelkem tápláléka. Csak Te vagy ki-meríthetetlen és mindig újat adsz megismernem és szeretnem. Millió évek múltával oly kevésbé foglak Téged ismer-
ni, hogy úgy fogom érezni, mintha még csak kezdenék is-
merni. Millió évek múltával (vagy helyesebben: nagyobb)
édességet fogok Benned találni, mint kezdetben és úgy fo-
gom érezni, mintha csak a kezdetén lennék élvezetnedek. És
így mindörökké kis gyermek maradok, ki végtelenségedről
az első elemeket kezdi tanulni.”

„Mindenható Isten, erősíts erőddel, vigasztalj örök
békéddel, boldogíts ábrázatod szépségével, világosíts
meg teremtetlen fényességeddel, tisztíts meg szentsé-
ged lehetével, meríts el magadban és adj innom,
amennyit csak egy halandó kívánhat kegyelmed patak-
jaiból, melyek kiáradnak az Atyából és Fiúból: a Te lé-
nyegedhez tartozó örök Szeretet kegyelméből.”

(Newman-Breviárium: Med. and Dev. 56. old)

„Mindenható Isten! Te vagy az egy, a végtelen teljesség.
Öröktől fogva te vagy az egyetlen egy, a határtalan, mindent
kielégítő tűzhelye és gyújtópontja minden elgondolható, –
és mi több, – tőlük elgondolhatatlan tökéletességnek... Igaz-
nak vallom ezt, mert az értelmem mondja, – bár képzelőe-
rőm megborzadva bénul meg előtte. Igaznak vallom, szilár-
dan meg vagyok róla győződve, – bár minden titok legnehe-
zebbje. Igaznak vallom, mert meggyőződött róla áldásod és ke-
gyelmed állandó tapasztalata, – tiszteletet parancsoló lényed
és csodálatos tulajdonaid bizonyosságai, melyek jelenvalósá-
gát értelmem, kétség és vita lehetőségét kizárva, állandóan
érzi. Igaznak vallom a vele való hosszas és meghitt foglal-

kozás következtében, miáltal eszes természetem alkotórészévé lett. Mert úgy vagyok teremtve és elfogadását annyira igénylem, hogy zárókő ez, amely nélkül darabokra szakad a lelkem. Igaznak vallom, mert lelkiismeretem benső tapasztalatának mindig jelenvaló ténye. Olyan bizonyos vagyok benne, hogy nem lenne nehezebb számomra saját személyiséget tagadni, mint a tiédet és eltűnni érezném saját létem alapját, ha tagadni akarnám a Tiédet. Igaznak tartom, mert nem tudnám elviselni, ó én Uram és Életem, hogy nélküled legyek, mert szomjúhozom, hogy a minden fogalmat meghaladó nagy áldások után egyesülve legyek Veled. Igaznak vallom, borzadva attól, hogy elhagyatva legyek a sivár világban, támasz és védelem nélkül! Igaznak vallom irántad érzett alázatos szeretetből, fenséged és dicsőséged iránti elragadtatásból, a benső vágytól indítatva, hogy nagy légy – Te egyedüli nagy! Igaznak vallom a Te kedvedért és mert szeretek Rád gondolni, – Te oly felséges, tökéletes és szép!”

„Egy az Isten és nincs rajta kívül más!”

(Newman-Breviarium: Med. and Dev. 31. old.)

Őbenne tehát így nőtt az Isten.

– És ez még érdekesebb!

Levették a keresztről

Így szólt hozzám az Úr:

Legeltesd ezeket a leölésre szánt juhokat!

Azok, akik megvásárolták, büntetlenül öldösik őket. Akik meg eladták, azok így szólnak:

„Áldott az Isten! Lám, meggazdagodtam!”

És pásztoraik is kíméletlenül bánnak velük.

(Én sem fogom többé kímélni az ország lakóit! – mondja az Úr. Inkább kiszolgáltatok minden embert a szomszédjának és a királynak. Feldúlják az országot és nem szabadítom ki őket a kezükből.)

Hozzá is láttam, hogy legeltessem a leölésre szánt nyáját a kereskedőknek.

Két botot vittem magammal. Az egyiket elneveztem „Kegyelem”-nek, a másikat meg „Egység”-nek. Elkezdtem tehát legeltetni a juhokat.

Egy hónap alatt három pásztort űztem el, keserűség fogta el lelkem miattuk, és ők is megvetettek.

Ekkor azt mondtam:

„Nem legeltetek tovább benneteket! Aki meg akar halni, csak haljon meg, aki el akar pusztulni, csak pusztuljon ki. Akik pedig megmaradnak, egyék meg egymás húsát.”

Ezzel megfogtam a „Kegyelem” nevű botomat és széttörtem, hogy felbontsam a szövetséget, amelyet az Úr kötött minden néppel. Így fel is bomlott azon a napon.

A kereskedők, akik figyeltek, megtudták, hogy ez az Úr szava.

Így szóltam hozzájuk:

„Ha jónak látjátok, fizessétek meg a béremet; ha nem, akkor csak maradjon.”

Erre kimérték béremet: harminc sékel ezüstöt.

Az Úr ekkor azt mondta nekem:

„Dobd be a kincstárba azt a szép bért, amennyit érek nekik!”

Fogtam hát a harminc sékel ezüstöt, és bedobtam az Úr házának kincstárába.

Azután eltörtem a másik botomat is, amelynek „Egység” volt a neve, hogy megszüntessem a testvéri egységet Júda és Izrael között.

(Zak 11,4–14)

LEVETTÉK A KERESZTRŐL

Mivel az ember társas lény, az életet, a sokrétű élet szépségét, valóságát még „mozdulatlanságában” is meg akarja örökíteni az Istentől megáldott művészek alkotásaiban, festményeiben, szobraiban. Esetleg annak szándékos elcsúfításában, eltorzításában az élet hiányosságai miatt akar tiltakozni. Mindezek történelmet is formálhatnak, régmúltat is beépíthetnek jelen életünkbe. – Elég, ha csak Leonardo „Utolsó vacsora” képére gondolok (Milano, Santa Maria delle Grazie, 1498). Jellegzetes gúla-kompozícióival, a finom megfigyeléseken alapuló lélekábrázolásaival és a színeket lágyan egybemosó „sfumato”-jával a körvonalakat fellazító, ugyanakkor drámai erejű kifejezőmódjával szinte jelenvalónak érezzük Krisztus örökké adakozó, önmagát osztó szeretetét. Egy megrendítő művészi kép mintha jelen életünkbe állíthatná bele a megváltás misztériumát, az örök isteni szeretetet.

Nem olyasvalami történik-e az emberrel, mint Bartolomé Esteban Murillo (1618–1682) spanyol festővel, a barokk festészet jelentős képviselőjével?

Az öregedő művész szeretett a templomokban önmagáról megfélekedve a megörökített szépségekbe beleolvadni. Feljegyezték róla, hogy egy alkalommal késő este a sekres-

tyés már türelmetlenül zární akarta a templomot, de a művész nem mozdult. Azt se tudta, hogy ki és mi van körülötte.

A sekrestyés ingerülten rászólt:

– Mire vár még?

A művész a keresztről való levétel élethű szépségét szemlélte, – valaki más alkotását.

Így felelt:

– Arra, hogy ezek a szent személyek befejezzék munkájukat.

*

Nem fejezték be.

Sohasem vették le a keresztről, – mind a mai napig.

Mert akkor el kellett volna temetni. Ha eltemetik, akkor fel kell támadnia. Ha feltámad, akkor el kell távoznia a látóhatárukból, ki kell lépnie érzékelési körükből és akkor el is lehet róla feledkezni. Ez ugyan megtörténhet, meg is történt jó egynéhányszor, – mintha idegesítene jelenléte és hallani vélénék: ejnye, ejnye, gyerekek...

Ezért ő maga nem akarja.

Nem engedi magát levétni a keresztről, – bár a szent személyek a szükséges kegyelethez a helyszínen vannak, várakoznak, de úgy, mintha sohase tudnák a jelenetet befejezni. Mintha félnének attól, hogy iszonyú súlyával őket is agyonnyomja, a földhöz lapítja őket, kiszorítja belőlük a lelket és akkor nekik többé nincs, nem is lesz lehetőségük és területük, – ezért mozdulataikban kissé megmerevedtek. Tanácstalanok... érzik, ő maga se akarja, hogy levegyék a keresztről. És akkor az ő cselekedeteiknek sem lesznek többé rugóik... egyszóval félnek, nem tudják kiszámítani a következményeket.

Nem sokkal előbb, – akkor is a közelben voltak, – hallották ők is a biztatást:

– Ha Isten Fia vagy, szállj le a keresztről... ereszkedj le simán a földre. Ha, ha, ha...

És akkor ők feleslegessé is válhattak volna.

Ő azonban nem gondolt arra, hogy lejöjjön.

Amazok viszont szűk látókörükben, gőzös agyukkal nem is gondoltak arra, – pedig gondolhattak volna rá, – hogy akár a fejükre is köphetett volna. Elég magasan volt ehhez, mregtehetett volna. De nem tette, inkább vállalta a gyalázatot, az emberméltóság megszenteltetését. Valami motoszkáhatott lázas fejében, mert tovább látott még az ő orruknál is. Csak a keserű ecetet köpte ki. Lehetett volna az Coca Cola, Trois Tours vagy akár Napóleon konyak, – azt is kiköpte volna.

A „balog” nyűszítésére sem reagált:

– Szabadítsd meg magad és minket is...

A másik fátyolos belső öntudatra ébredésére azonban igen:

– Uram, emlékezzél meg rólam...

– Még ma velem leszel...

A balognak, – aki most rájött, hogy rablásai, gyilkosságai miatt megelégtették már tetteit, de most a menekülés egerútját keresi, – annak izzó gyűlöletét elengedte a füle mellett. Nézzen csak szembe a tényekkel, a rózsás tervek is meghíúsulnak egyszer és meg is hiúsulnak. Kettőjük koalíciója úgylis felbomlott már, pedig alighanem együtt főztek ki mindent, – most mégsem együtt mosogatják el a szennyest. Csak egyikük viszi el a „balhét”. Sokszor hallott már a világ örök és megbonthatatlan barátságáról, jóban-rosszban együttmaradásról, de ahhoz vértanúi lelkület is kell, vagy kellene. Mint például Szent Cecília és megtért pogány vőlegénye, Valerianus együtt-vértanúsága.

Dehát, ki lát a másik fejébe, gondolataiba?

Ezért most csak egyikük néz szembe a vele szembenéző, még hallgatag igazságszolgáltatással, – mert az készül valamire, lehet hogy nemsokára. És neki nincs már lehetősége, szabad mozgása. Kijátszotta az utolsó kártyát is és vesztett,

– mindent elvesztett. A fátyolos öntudatra ébredőre a könyörűlő igazságszolgáltatás tekintett le.

Azt hiszem, erre szokták mondani:

– Van Isten!

A miértjét is lehetne akár hosszabban is boncolgatni. Most röviden és egyszerűen evidens a megoldás: Deus ex machina! – Talán így lehetne velősen lefordítani: Isten kiszámíthatatlan, – „mesterember”, – akinek van gyakorlata. Külön gondolatai vannak, külön utakon jár, az embernek meg földbe gyökerezik a lába és tátva marad a szája. Az előzményekből nem ez következne, – dehát, Isten ilyen illogikusan logikus.

Ezért is nem jött le a keresztről.

Főleg azok miatt nem jött le, akik a „baltól” kaptak vérszemet és miatta, vagy miattuk lettek árvák és özvegyek, meghurcoltak és megkínzottak, károsultak, sebesültek... mégsem követeltek, nem lettek kárpótolva, nem is kaptak elégtételt... mégis azzal vádolták őket, hogy miattuk történt a világban minden baj és nehézség. Kifosztottságukban és némaságukban hallgatták, hogy utolsó csatlósok voltak még az utolsó csatlósok előtt is és, akik alig tettek valamit abból, amivel vádolják őket, legalább is ahhoz képest, amit vádlóik tettek. Mert minden holocaustok lángralobbantóit valahol máshol kell keresni, akik mindig a szalmakazal közelében játszottak az égő gyufával.

Azok miatt se jött le, akik látták őt felségesen haldokolni és látták őt bízva kívánni az örök igazságszolgáltatást és hallották, amint az igazságos király énekét, a 100. zsoltárt énekelte vergődésében, haldoklásában, ritmuszavarában egyre halkabban:

Jóságról és igazságról dalolok;
Uram, neked szól énekem.
Az ártatlanság útján akarok járni,
mikor jössz el hozzám?
Tiszta szívvel akarok élni,
házamnak belsejében!...

A gonosz szív távol legyen tőlem,
a rosszakaratról tudni sem akarok...
Földünk bűnöseit idejében elnémítom,
és kiirtok minden gonosztevőt az Úr városából.

Ereje fogytán talán a száműzöttek imáját is imádkozhatta,
a 101. zsoltárt:

Uram, hallgasd meg könyörgésemet,
és kiáltásom jusson eléd!
Ne rejtse el előlem arcodat;
Megpróbáltatásom napján
fordítsd felém füledet!
Amikor csak segítségül hívlak,
sietve hallgass meg engem!
Napjaim elenyésznek, mint a füst,
csontjaim, mint a parázs, izzanak.
Szívem olyan, mint a lekaszált és kiszáradt fű,
kenyeremet
megenni is elfelejtem...

Hasonlóvá lettem a sivatagi pelikánhoz,
olyan vagyok, mint a romokon ülő bagoly.
És úgy virrasztok,
mint magányos veréb a háztetőn...
mert magasba emeltél,
és most földre sújtasz.
Napjaim olyanok, mint a megnyúlt árnyék...

De te, Uram, örökre megmaradsz...
kelj fel és könyörülj...
mert eljött az idő, hogy megkönyörülj...
Írják le mindezt az eljövendő nemzedéknek,
a születendő nép is magasztalja az Urat...
hogy meghallja a rabok sóhaját,
és megmentse a halálra szántakat...

EZEK...
elenyésznek, de te megmaradsz,
elavulnak, mint a ruha,
változnak, mert mint az öltözetet váltod őket.
Te azonban ugyanaz maradsz,
és éveid el nem fogynak.
Szolgáid fiai itt lakhatnak,
és ivadékuk
színed előtt biztonságban él.

*

Hosszas latolgatás után azonban mégis úgy döntöttek,
hogy megteszik, leveszik a keresztről és meg is tették, le is
vették azok a szent személyek, mert tudták, hogy valaminek
azért mégis történnie kell.

Történt is, – feltámadt!

Visszatért az életbe, az ő életükbe.

Azután az történt, hogy visszament mégis a keresztre.

Önként.

Ők is odaálltak megint a kereszt alá, hogy újból levegyék.
De mégse tudták levenni, mert megint elbizonytalankodtak
és már tudták, hogy soha többé nem veszik le, mert akkor
nem lesz lehetőségük arra, hogy feltekintsenek és feltekint-
hessenek arra, akit átszegeztek és átszúrtak. Inkább otthagytak
vádiratnak, amit ő vérével pecsétel le szeretetből.

Azt azonban jól érezték, hogy a vádirat kérdőjelessé vált.
– Ha Isten Fia vagy, szállj le a keresztről és hiszünk neked! – Leszállsz?... és akkor mi is hihetünk? De csak akkor... leszállsz vagy nem szállsz le? Mi szeretnénk dönteni.

Nem szállt le.

Nem jött le.

Nem is tudták levenni sem. Majd lejön ő magától, élve, az idők végezetén, amikor az időtlenség megkezdődik, avagy inkább az élet folytatódik, csak más dimenzióban, amit úgy hívnak, hogy örök Hajnal, örök Napfény.

Addig csak nézze mindenki, mivé akarta őt tenni és tette is az ember, – minden ember.

Aki akarja, vegye le.

De akkor önmagát vádolja, ha többé nem látja őt, mert nem is akarja látni. Ő ott lesz akkor is és csak azok színe elől tűnik el, – de mindörökké, – akik nem is akarták őt látni.

Talán mégis jobb, ha mindenki látja őt, hogy ő is láthasson mindenkit és mindenki láthassa önmagát a kereszt alatt. Aki látja őt, nem valamit néz, – hanem Valakit lát. Az igazságot, – aki nem vádol, mert az igazság igazság és mindörökké érvényes.

Mert Isten, – akiben nincs változás, még árnyéka sincs benne a változandóságnak, – így lát és láttat mindent!

*

Vajon az örökkévalóságban, a Szentháromság melyik dimenziójában lesz ennek a kimondhatatlan boldog nézésnek élő képe felállítva, esetleg az üdvözült lelkek szellemi képernyőjén látható lesz-e az összefüggések állandó megértéseként amolyan cusanusi coincidentia oppositorum – az ellentétek egybeesése, – mert a végtelenben és a végtelenségben úgyis minden egy ponton és egy pontban találkozik. És ha ennek neve van, egyszerre csak kettős lehet, de mindkettő

ugyanaz: örök mindenható-szeretet. Ma még csak ezt a két nevet tudjuk kimondani, – akkor talán így: MINDEN – mindenben.

És nem lesz-e ott, az örök kárhozatban, a megfagyott szeretetben is, – de mint egy megdermedt, megfagyott diakép, – vádló „állókép”, az őrző szüntelen felismerésben: nézték, látták és most is, akit nem ismertek fel, amikor átszúrták és aki, amikor elvérzett, tulajdonképpen az ő elvérzésük kezdete volt és lett mindörökre.

*

– Ó, – „boldog emlékű” – Bartalomé Esteban Murillo!

Te se merted levenni őt a keresztről, – csak vártad azoktól a szent személyektől, hogyha már elkezdték, fejezzék be ők a munkájukat.

Láttad, hogy milyen bizalmatlanok, – ezért te se mertél nekik segíteni.

Csak vártál, várakoztál...

De még azt sem engedték meg neked, hogy megvárhasd a végét.

Jól tetted, hogy nem segítettél nekik kiüresíteni a keresztet és a keresztre feszítettet eltemetni.

Tudtad, hogy ő önként úgyis visszament volna a keresztre, – mert még mindig nem akarja, hogy a kereszt eltűnjön.

Akkor mi most mire néznénk fel, honnét mértenénk erőt a várakozásra, – mégha didergünk is?...

Csak egyet tehetsz:

– Bartalomé Esteban Murillo, –

– Könyörögj te is éreztünk!

*

„Simeon áldotta őket, és így szólt anyjához, Máriához:

„Sokak romlására és feltámadására lesz ő Izraelben:
– jel, amelynek elleneszegülnek – s a te lelkedet is tör
járja át, – hogy így megnyilvánuljon sok szív érzése.”
(Lk 2,34–35)

„Elvégeztek mindent az Úr törvénye szerint,
azután visszatértek városukba,
a galileai Názáretbe.
A gyermek ott növekedett és erősödött.
Bölcsesség töltötte el,
és Istennek kedve telt benne.”
(Lk 2,39–40)

Ezt mondja az Úr:

„Dávid házában és Jeruzsálem lakóira kiárasztom az
irgalom és az imádság lelkét. Arra emelik majd tekin-
tetüket, akit átszúrtak; gyászolják, mint az egyszülött
fiút szokás, megsiratják, mint az elsőszülöttet.

Azon a napon olyan gyász lesz Jeruzsálemben, mint
Hadad-Rimmon gyásza Megiddó mezején” (amikor
megsiratták Josiás királyt).

Azon a napon forrás fakad Dávid háza és Jeruzsálem
lakói számára, hogy megtisztuljanak a bűntől és a tisztá-
lanságtól.

(Zak 12,10–11; 13,1)

A próféta egy titokzatos személyről beszél, akinek a ha-
lála fájdalmas volt sokak számára, – de ugyanakkor a meg-
térés és lelki megújulás kezdetét is jelentette. Ez a titokzatos
személy azonosítható Isten „szenvédő szolgájával”, akiről
Izaiás próféta is beszél, vagyis a Messiással.

„Az egész tömeg, amely ott volt e jelenetnél és szemtanúja volt a történeteknek, – mellét verve ment haza.”

(Lk 23,48)

Aquinói Szent Tamás különös kérdést vetett fel:
ISTENBEN melyik a legnagyobb „ERÉNY?”

Meglepő a válasza, amikor azt állapítja meg, hogy az
IRGALMASSÁG,

mert ebben nyilvánul meg leginkább Isten hatalma.

A bűnös ugyanis olyan nyomorult állapotban van, amelyből csak Mindenható képes kiszabadítani.

A szentek minden vezeklése, a vértanúk minden kínja sem elegendő, hogy jóvá tegye a bűnt, amely a végtelen Szeretetet sérti meg.

Éppen ezért megfelelő elégtételt csak ISTENI SZEMÉLY
szolgáltathat az ISTENI IGAZSÁGNAK.

Ez történt a Golgotán!

Jézus engesztelő halálában egyszerre nyilvánult meg a
végtelen irgalom és az igazságosság.

A KERESZT a legbölcsebb könyv, amelyet olvashatunk.

Azok, akik ezt a könyvet nem ismerik, tudatlanok, még ha minden más könyvet ismernek is.

Azok az igazi bölcsek, akik a keresztet szeretik, attól kérnek tanácsot, tanítását elmélyítik.

Minél tovább járunk a kereszti iskolájába, annál tovább akarunk ott maradni.

Ott unalom nélkül telik az idő.

Mindent tudunk, amit tudni akarunk, soha be nem telünk
azzal, amit ott megízlelünk.

(Vianney Szent János)

Jézus tanítása szerint boldogok azok, akiket a szerencse messze elkerül, akiknek sok és különféle szenvedés jut osztályrészül.

Boldogok, ha megpróbáltatásukat Jézusnak ajánlják fel és keresztyével egyesítik. Azért boldogok, mert Isten akaratának készséges vállalása

már itt a földön

mélységes békével tölti el őket.

(F. Amiot)

*

...Légy szegény vagy gazdag:

mindkettő kereszty.

Légy okos vagy ostoba: mindkettő kereszty.

Légy nő vagy férfi: mindkettő kereszty.

Légy hívő vagy hitetlen: mindkettő kereszty.

Légy nőtlen vagy nős, hajadon vagy férjezett:

mindkettő kereszty.

Szeretnek, szívlelnek, átkoznak, gyűlölnék?

Ez is csak kemény kereszty...

Kérész életünk keresztyeit

áldd meg,

keresztyre feszített

kegyes Királyunk, Krisztusunk!

(Zsoldos Imre)

*

Az embereket mostanában rendkívüli módon foglalkoztatja a Szentlélek eljövételének külső jele; ugyanígy a világ végét kísérő jelenségek.

Pedig azzal kellene inkább foglalkoznunk, hogy együtt működjünk a Szentlélekkel; és azzal törődnünk, hogy mindig készen álljunk az Istennel való találkozásra!

Talita kum!

„Kislány, – mondom neked, – kelj fel!”
(Mk 5,43)

„Jézus bejárta egész Galileát. Tanított a zsinagógákban, hirdette országának örömhírét és meggyógyított a nép között minden betegséget és minden bajt.”
(Mt 4,23)

*

Nem is tudta önmagának sem megmagyarázni, – de megint rajtakapta magát, – hogy a 127. zsoltárt imádkozza, mely imádság családi békességet az Úrban.

„Boldog mindenki, aki féli az Urat,
aki az ő útjain jár.”

Elmerengett ezeken a szavakon.

Most is az Úr útjait járja, igaz, – küldték. Cezarea-Maritimából jön, a tengerparti Cezareából, a római császár helytartójának székvárosából. Furcsa dolgok történnek újabban és a jeruzsálemi főtanács is tisztán akar látni. A kafarnaumi zsinagógát is utasították jelentéstételre, de ez a jelentés széleskörű legyen. Mindenre terjedjen ki.

– Mi történik tulajdonképpen Galileában?

Egy bizonyos Názáreti Jézus nevű vándortanító körüli eseményeket kell tisztázni.

Őt, a kafarnaumi zsinagóga előljáróját jelölték ki, hogy gyűjtse össze a szállingózó híreket. A főtanács kíváncsi a császár helytartójának udvarából kiszivárgó hírekre is.

– Van-e esetleg valami, ami a rómaiak kedélyét is borzolja?

Mindezt titokban és feltűnés nélkül kell tenni. Ezért is van eléggé szegényesen, szinte koldusnak öltözve.

Folytatta merengését a zsoltár szavain: „Boldog mindenki, aki féli az Urat, aki az ő útjain jár.” – Ezért esett rá a választás eléggé fiatalon még, hogy a kafarnaumi zsinagóga előjárója legyen, mert észrevették, hogy istenfélő. Nem akarta elvállalni, félt a feladat nagyságától, de a bizalom feléje fordult és most már ő is meg akart felelni a beléhelyezett bizalomnak. Gyermekkora óta vonzódott a zsinagógához és szerette az „istentiszteleteket”. Ezeket most neki kellett vezetnie. Egészen belejött már a rend fenntartásába is. Megnyerő modorának mindenki zúgolódás nélkül engedelmeskedett. Ő jelölte ki a felolvasókat és a felszólalókat is. Mindig a legkomolyabb embereket választotta ki erre a feladatra. Ha idegen, vagy vendég érkezett, akkor őket kérte fel.

Az istentisztelet középpontja a perikópa volt. Szombatonként és ünnepeken a Tórából, Mózes törvénykönyvéből olvastak. Ünnepeken az ünnepnek megfelelő részt, – egyébként pedig folytatólagosan. Azután a próféták írásából is, amit haftarának neveztek. Ezt valamikor a felolvasó választotta ki, még a terjedelmét is.

Nem túl régen történt azonban a furcsa eset.

Sok kellemetlensége volt egy emberrel, akit, – úgy látszott, – az ördög szállt meg és állandóan zavarta az istentiszteletet. Botrányosan rendetlenkedett, még istengyalázó szavakat is közbekiabált.

Nem tudott rendet teremteni.

Többen méltatlankodtak is emiatt:

– Le kell váltani a előjárót, gyengekezű ember!

De közös erővel se tudták eltávolítani ezt az embert. Voltak, akik méltó megbüntetését követelték:

– A szolga hajtsa végre rajta a büntetést, ostorozza meg!
Az elégedetleneknek ez is kevés volt.
– Ki kell vinni a városból és agyon kell kövezni!
Ez idáig rendben is lett volna, de a megszállottnak olyan ereje volt, hogy mindenki félt tőle. Senki se tudta, ő se, – hogy mitévők legyenek?

Ezután következett be a fordulat.

A Názáreti Jézus, ez a furcsa, de tiszteletreméltó fiatal-ember, vándortanítóként kezdett fellépni és tanítani Galilea több zsinagógájában. Isten országát hirdette, betegeket is gyógyított, egyre több embert vonzott maga köré. A tó túlsó partján is nemegyszer tanított már. Rengeteg ember hallgatta.

Tanítványai is vannak.

Most úgy néz ki, hogy itt, Kafarnaumban ütötte fel a székhelyét. Egyik tanítványa, egy Simon nevű egyszerű, fiatal halászmester befogadta a házába. Ismerte ő is ezt a Simont már régebben. Szegény, mint a többi halász. Él a halászatból úgy, ahogy tud.

A Názáreti többször is megjelent már a zsinagógában.

Rokonszenves ember.

Ahogy megszólal, már izzik is körülötte a levegő. Ahogy beszél, annak külön hangsúlya van. Ő is felkérte egyszer a perikópa felolvasására és magyarázatára, de nem tudták elmondani előtte a semát és a tizenennyolc imát, – a tizenennyolc dicsőítet sem, – mert ott volt ez az ördögtől megszállott ember is.

Ahogy a Názáreti belépett a zsinagógába, a megszállott torkaszakadtából kiabálni, ordítózni kezdett:

– Názáreti Jézus, minek jöttél ide? Menj el innét, de rögtön! Ne is lássunk téged soha többé! Mi bajod van velünk? Elpusztítani jöttél minket? Abba mi nem egyezünk bele! Tudom, ki vagy, – tudják meg ők is: az Isten Szentje vagy!

Még jóformán be se fejezte, amikor a Názáreti az egész zsinagógát betöltő erős hangon rákiáltott és ráparancsolt:

– Hallgass, te pokolfajzat! Parancsolom, hogy takarodj ki belőle!

Ami ezután történt, az vérvagyasztó volt.

Az ember elkezdett rángatózni. Szinte látni lehetett, hogy valaki rángatja és rettenetes erővel földhöz vágja. Egyesek már menekültek kifelé, mert úgy nézett ki, hogy verekedés lesz, – csak senki se tudta, hogy ki verekszik és ki lesz a következő, akit megvernek. Néhány pillanat múlva azonban az ember felkelt a földről és nyugodt arccal, – mintha semmi se történt volna, – leült a padra.

Ő is csak nagysokára tudott rendet teremteni, mert valósággal morajlott az egész zsinagóga. Mindenki csodálkozott és mindenki egyszerre beszélt; egymástól kérdezték:

– Ki ez az ember?

– Mi ez? Ilyet még nem láttunk!

– Ilyen erővel tud parancsolni a tisztátalan lelkeknek?

– És azok kotródznak, mint a megvert kutya!

– Csodálatos isteni erő!

Többen is megjegyezték:

– Erre az emberre figyelni kell, ezt az embert hallgatni kell!

Végül mégis elkezdték a semát.

Sok szem könnybelábadt.

„Halljad, Izrael! Az Úr, a mi Istenünk az egyetlen Úr! Szeresd Uradat, Istenedet szíved, lelked mélyéből, minden erőddel! Ezeket a parancsokat, amelyeket ma szabok neked, őrizd meg szívedben és védsz gyermekeidnek is az eszébe. Beszélj róluk, amikor otthon tartózkodsz és amikor úton vagy, amikor lefekszel és amikor felkelsz.”

Hitvallás volt ez, a legszebb és a legfontosabb hitvallás. A halál pillanatában is ezt kell mondani.

Ő is így akar majd meghalni.

A szív mélyéből kell szeretni az Istent, – de úgy, hogy semmi más ne legyen a szívedben. A lélek mélyéből kell fakadni a szeretetnek, teljes odaadással... akkor is, ha elvonná életedet... vagy ami neked a legkedvesebb... Minden erőd-
del, amire csak képes vagy, mindeneddel, amit Isten adott és még ad neked.

Elszomorodott és mielőtt az agya tovább kalandozott volna, befejezte a zsoltárt.

„Kezed munkájából élhetsz,
boldog leszel és jól megy sorod.
Feleséged olyan lesz házad belsejében,
mint a dúsán termő szőlőtő.
Fiaid, mint olajfacsemeték,
olyanok asztalod körül.
Ime, ilyen áldásban részesül,
aki féli az Urat.”

– Hát, ez az! Nem kaptam meg az olajfacsemetéket asztalom köré...

Nagyon fájlalja, hogy felesége szomorú. Csak egyetlen leánygyermekkel ajándékozta meg Isten. Fiúgyermeket vagy fiúgyermeket szerettek volna még... mert akár mennyire is becsülték az emberek, az asszony mindig érezte az enyhe gúnyt és titkolt megvetést, a legnagyobb szégyent, ami egy zsidó nőt érhet: nincs fiúgyermek.

– Nem adott többet az Isten, – ő tudja, miért?

*

A Genezáreti-tóhoz vezető út északkelet felé hagyja el Názáretet. Túl volt már ő is Názáreten. Mivel magányosan ment, továbbfűzte gondolatait.

– Az utóbbi időben ideges és nyugtalan a feleségem. Csak tudnám, hogy miért? Nem bántottam meg semmivel. Szeretem és hűséges vagyok hozzá. A leány miatt nyugtalanodik. Egyre gyakrabban mondogatja: te nem veszed észre, te nem látsz semmit? Mit kellene látnom?... Folyton azt mondogatja, hogy a gyerek sápadt... étvágytalan... soványodik... Az igaz, hogy egyre jobban hallgatag, kevesebbet ficáncol, mint a barátnői. Szereti a magányt, kevesebbet van levegőn. Hát, Istenem! Erősen serdül... tizenkét éves. Lassan eladó sorba kerül. Gondolom, ilyen a többi leány is. De az anyák szeme olyan, mint a vizsla... mindent észrevesznek, azután mindent felfújnak, mindenből olyan nagy ügyet csinálnak.

Elbizonytalankodott.

– Lehet, hogy mégis nekik van igazuk? Talán... tényleg nem eszik rendesen a leány. Két-három hónapja nekem is feltűnt már. Egyre véznább... aluszékony... Pedig étvágygerjesztő gyógyfűvekből is főztünk már neki teát... de csak nem segít. A szemei olyan lázasan csillognak és lassan két fekete folt lesz arcán a szemei helyén. Már orvost is hívott hozzá az asszony...

Megborzongott:

– Uram, Istenem... csak nem veszed el a gyermekemet? Ő az örömünk és a boldogságunk... az egyetlen gyermekünk. Te adtad nekünk, ne vedd el tőlünk!

*

Megszaporázta lépéseit, hogy másra terelődjön figyelme.

Látszódtak már a tó körüli városok. Tiberiász után Magdala, Kafarnaum, Korozaín, azután Betsaida és mögötte Júliász. Eredetileg Líviász volt a neve. Heródes Antipas, Nagy Heródes legkisebb fia, aki leginkább hasonlított apjára a hatalomvágyban és pompaszeretetben, – de az Öreg tetterejét és vállalkozó kedvét már kevésbé örökölte, – ő is hízelgéssel próbálta elnyerni a császár kegyeit. Az eredetileg Betha-

ramphtha helységet az erődtéménnyel együtt, amelyett az apja halála után kitört lázadásban leromboltak, újjáépítette és a császár feleségének, Liviának nevére Liviásznak nevezte el. Augustus császár halála után Júlia lett a császárné, így ő is átkeresztelte a várost Júliász névre.

– Változnak az idők, – mondta magában, – a hízelgések megmaradnak, – így csak a városnevek változnak. Nem kerül az semmibe!

Most legközelebb volt hozzá Tiberiász.

– Ez se különb a többitől, csak érdekesebb, – jegyezte meg halkán.

Elnézte a paradicsomi szépségű tájat.

– Ez most az új székhely, az új főváros Galileában.

Szefforisz, az előző székhely a hegyek között van. Ott nagyon hideg a tél. Ezért Heródes új székhelyet választott. Ezt meg újabb császári pártfogójáról Tiberiásznak nevezte el. Itt, a tó tükre mellett szinte örökös a nyár. Hőforrások is vannak... stadion, fórum, akropolis, – fellegvár. Az egész város fallal van körülvéve.

Oda se figyelt, hogy a város kapuja felé megy.

Hirtelen torpant meg:

– Jairus... hová megy? Nehogy már bemenj ebbe a tisztátalan városba!

Ugyanis baj volt a város építésével. Heródes egy temetőre építkezett, így a törvényhez hű zsidó be se tehetette a lábát az új városba. Mindenki messziről elkerülte. Még a Názáreti is, ő se tette be a lábát oda soha. Meg nem is akart beszélni a „Róka” karmai közé. Heródes tehetetlenségében erőszakkal toborozta a város lakóit az új „fővárosba”. Ezért jött-ment nép lakta, idekényszerített jövevények, még koldusok is. Heródes azonban nagylelkű volt. Házaikat is ő építtette fel és földet is osztott nekik ingyen. Még előjogokkal is felruházta őket, csak maradjanak.

Jairus is elhaladt a város mellett.

A Via Maris-ből, a tengerpartról jövő útból ágazott le egy út északra, a tópart felé és érintette a „Hétforrás”-ról elnevezett kis síkságot. Majd kicsit alacsonyabb, bazalt törmelékkel borított partszakasz után következett Kafarnaum.

– Vajon mi vár otthon?

Egy hete is elmúlt már, hogy megbízatása teljesítésére eljött hazulról. Most félt felesége szemrehányásaitól, de neki ezt kötelességből és engedelmességből meg kellett tennie. A félelem, az aggodás azonban összeszorította szívét.

– És ha valóban beteg a lányom? És ha a legrosszabbra kellene felkészülnöm?

Egy pillanatra holtan látta maga előtt tizenkét éves kislányát.

– Nem... az nem lehet! Mindent megteszek érte!

Hangosan nyögte ezeket a szavakat.

Meg is rémült saját kétségbeesett szavaitól. Próbálta gondolatait újból másfelé terelni.

*

Lassan közeledett Kafarnaumhoz.

Az ország legsűrűbben lakott területe, vidéke ez a környék. Sok mindennek köszönheti jólétét ez a város. Szerencsés a fekvése, sokfelé ágaznak szerteszét az állandóan forgalmas utak, még a szomszéd országokba is... Éghajlata meleg, szubtrópusi növényzettel. A hőmérséklet télen sem süllyed a fagypont alá, a parti sáv állandóan zöldell. Viszont május–június hónapokban iszonyúan elviselhetetlen a hőség. Még árnyékban is negyven fok. Ki is szárad ilyenkor minden és ki győzné az állandó öntözést?

A városban állomásozó katonák is vannak, helyőrség. Vámhivatala is van, elég sok vámossal.

Úgy látszik, a Názáreti is innen indul el hirdetni tanítását, – ahogy mondják, – evangéliumát, örömhírét. Isten országát

hirdeti. A próféták is hirdették, előre mondták Isten eljövendő királyságát, messiási országát.

– Közel lenne már?

Itt vannak viszont a rómaiak, a megszállók, egészen közel, – ennél közelebb már nem is lehetnének. És milyen régóta... másodszor. Mi teljesedhetne így be? Azok a csodák, jelek és gyógyítások azonban, amelyeket a Názáreti végbevisz, biztos, hogy jelentenek valamit.

– Csakhát... a főtanács és a farizeusok!

Meg is állapította magában:

– Nagyfokú irigység van bennük, féltik saját hatalmukat, mert csökken a népszerűségük és féltik az országot is a rómaiak haragjától és bosszújától.

Félnek a lázadástól, mert a rómaiak a leigázott népeknél minden lázadást és felkelést vérbefojtanak. A légiók, mint a sas, lecsapnak. Nem véletlenül a sas a jelvényük. Uralkodnak szinte az egész ismert világ fölött. Birodalom, óriási és erős a római Impérium. Isteneik vannak... pogányok... Tessed is már az országban itt is a vallási élet. Túl hosszú már a megszállás, régóta tart. Sok a megaláztatás, nem értik és nem is akarják megérteni a zsidók vallását, isteni küldetésüket nem fogadják el, sőt kinevetik... Ezért is keserűek, lemondóak, csüggedtek az emberek. Nem más ez már, mint csödtömeg. Elfáradtak, úgy érzik, túl messze van már az Isten... elhagyta őket atyáik Istene.

– De most a Názáreti... talán...

Ő is elismeri, hogy rendkívüli ember, rendkívüli egyéniség. Mindenhonnet ezt a hírt hozzák, – de hát egyedül akar szembeszállni a Birodalommal, az egész világgal?

Csak forrófejűek csatlakozhatnak hozzá!

Titokban azért mindenki reménykedik.

Igaz, furcsa dolgokat is művel a Názáreti, nem is tetszik mindenkinek. Szóba áll a bűnösökkel, még a vámosokkal is. Egyik tanítványa is vámos volt: Lévi, Alfeus fia, – másik ne-

vén Máté. Itt van. A vámtól, az asztal mellől hívta el. Csak ránézett és megbabonázta. Ennyit mondott neki:

– Jöjj és kövess engem!

És ez elég volt.

Valami megmagyarázhatatlan kettősség van ebben az emberben. Isteni tekintélye és hatalma van.

– Hát Lévi nem felkelt az asztaltól és mint egy holdkóros, követte? A pénzt is otthagya!

Sokáig nevetett rajta mindenki, pedig befolyásos, gazdag ember volt. A szegények, a koldusok és a tolvajok azonnal „besöpörték” a pénzt. Mire elzavarták őket, a pénznek már hült helye volt, – így össze se lehetett szedni. Bánta is ő...

– De fogalma sincs róla, hogy hogyan fizette ki a bérleti díjat?

Mert bérelte ő is, mint a többi vámos a tóból kifogott sok halra kivett vámszedést. Ez az ember nem tudja, mit hagyott ott. Ott van még a görög Dekapoliszból a Galilea felé menő áruk vámja és azok hozama is.

Egy pillanatra keserű lett a szája íze:

– Vagy nagyon is tudja és most ő az egyik legboldogabb ember a világon, – de legalábbis ebben az országban!

Eszébe jutott a másik eset is.

Véletlenül ott volt ő is a tóparton, – valami dolga akadt a kikötő környékén, – amikor a Názáreti, hogy ne szorongassa a tömeg, Simon csónakjából beszélt. Meg is állt az élet egy időre, pedig a tóparti élet igencsak zajos, sűrű és forgalmas a halpiac, a csónakok, hajócskák áruval való ki- és berakodása miatt.

Egy kis időre mindenki elfelejtett mindent.

Amikor befejezte tanítását, – fényes nappal, – arra kérte Simont, hogy vigye beljebb a parttól és vesse ki a hálót. Simon állítólag nem akarta, ő a mesterember. Fényes nappal elbújnak, elhúznak a halak másfelé. Az unszolásra mégis megtette és azután jött a „csoda”. Ilyent a világ még nem

látott. Szakadozott a háló a töméntelen haltól, alig bírták partra vonszolni. Azután jött a kalamajka. Simon nem tudta kifizetni a vámot. Ott pusztulhatott volna a sok hal.

– És mi történt? – meg is csóválta a fejét.

Lévi, a volt vámos, mostmár tanítvány, megkönyékezte volt barátait, kölcsönt kért tőlük és kapott, de megmondták neki:

– Két nap múlva, naplemente előtt megadod, a föld alól is!

Meg is adta, – a halak árából.

A tó felé pillantott.

Szép neve van: „Jam Kineret”, – „Isten szeme”, – Kineret tó.

– Jó nagy lavór! – állapította meg magában.

Huszonegy kilométer hosszú, tízenkét kilométer széles, néhol még ötven méter mélysége is van.

Így mondják a halászok.

Nagyon közel volt már a városhoz, Kafarnaumhoz.

Gondolataiba elmerülve, észre se vette, hogy mekkora távolságot hagyott maga után. Ösztönösen észak felé nézett, a tó mögötti hegyekre. Azt fürkészte, nincs-e vihar készülőben? Késő délután volt már egyébként is. Szándékosan úgy csinálta, hogy naplemente előtt ne is érjen haza. Ne csodálkozzanak rajta és ne kérdezősködjenek. Vizsgálta tehát a hegyek fölött az égboltot. Ugyanis a halászok réme a hegyvölgyek felől érkező légáramlatok közötti nagy hőmérséklet ingadozás és a heves szélrohamok miatt a hirtelenül kitörő vihar. Jaj ilyenkor a halászoknak, akik túlságosan kimerészkedtek a tóra. A nyugati partnak biztonságot, szélárnyékot adnak a hegyek. Ezt a védett partot ilyenkor nem is igen hagyják el a hajók. A halászok meg állandóan figyelnek a tavon és ha a legkisebb jelét is megszimatolják a készülő vi-

harnak, azonnal abbahagyják a halászást és kotródnak a part felé.

*

Egyszer csak azt vette észre, hogy otthon van.

Már bent járt a városban... és rászakadt a jelen valósága. Néhányan azért megbámulták, mert mégis felismerték, de ő nem állt szóba senkivel. Szürkület volt már, árnyékok az utcán és a házak falain, de lassan azok is egybefolytak, ahogy fogyott a világosság. Az égbolt egy rövid ideig még különváltan borult a lenti hangyabolyra, az emberek földi világára, mint aki kíváncsian leskelődik. Lassan azonban ő is lehunyta fáradtan a szemét, – mondván, – pihenni akarok én is, nem vagyok kíváncsi senkire és semmire, eleget látok én mindennap reggeltől estig. Az eddig különálló tárgyak mind egybeolvadtak. Az alkony, a jótékony homály mindent eltakarta.

Addigra már ő is otthon volt.

Türeletlenül lépett be a lakásba,

– Milyen meglepetés vár?

Felesége kissé nyugtalan, zaklatott volt. Rögtön a leányukhoz mentek. Az nyugovóra tért. Bágyadt volt, de nem aludt még, várta az apját. Nem látszott rajta semmi különös. Hamar felélénkült, de hamar ki is fáradt. Ő megcsókolta leányát, jóéjszakát kívánt neki, azután felesége sürgetésére, hogy vacsorázzon, kiment a konyhába.

– Holnap újra hívunk orvost, aggodom, – mondta az asszony.

– Természetesen, csak reggel előbb beszámolok küldetésemről.

– De most Magdalából hozzál valakit a gyerekekhez. Mások véleményére is kíváncsi lennék már... Hogy egy tizenkét éves gyereket ne lehessen meggyógyítani? Igazából azt se tudjuk, hogy mi a baja?

Ő szándékosan kerülte a túlságos aggodalmaskodást, mert látta, hogy a felesége idegei is gyengülnek.

Hallgattak.

Ő is csak magában, magának tette fel a kérdést:

– Tulajdonképpen mi a gyerek betegsége? Valóban... hogy egy tizenkét éves gyermeket, mégha leány is, ne lehetne meggyógyítani? Nem lehet igaz...

Ekkor hasított beléje a kérdés:

– Meg lehet-e gyógyítani minden betegséget?

Szúrást érzett a szíve táján.

– És ha a leány gyógyíthatatlan betegségben szenved?

Valósággal megrémült.

Betegség... az van sokféle. Mi a betegség? Hát az valamiféle rendellenes elváltozás, kóros állapot egy élő szervezet működésében. Zavar... valahol a testben.

– De mi itt a rendellenes és mi lehet a kóros?

Azt is mondják, hogy a betegségekre való hajlamot örökölni is lehet. Tizenkét éves koráig a leány maga volt a kicsattanó élet. A szemük láttára növekedett, serdült vidámságban. Sokszor még csínytevésre is hajlamos volt. Megkapott valami betegséget? Mit?... kitől, mitől, hol és mikor? Az tény, hogy most beteges. Beteges?... beteges az, aki gyakran beteg, hajlamos a megbetegedésre. Soha nem volt vele eddig semmi baj. Most viszont beteg, tagadhatatlan.

– Ha gyógyíthatatlanul beteg, akkor viszont?...

Megborzongott még a gondolatától is. Itt tenni kell valamit. Hirtelenül kijózanodott.

– Danna, – szólította nevén a feleségét, közel van a húsvét ünnepe. Mi lesz a gyerekekkel, ha mi elmegyünk Jeruzsálembe az ünnepekre?

Danna rögtön válaszolt:

– Most az egyszer ne menjünk, nem hagyhatjuk egyedül a gyermeket, Tesbitát. Félek...

Tehát a kislány neve Tesbita.

Dehát tudod, hogy még soha, egyetlen egyszer se mulasztottuk el az ünnepeket. Nagyon szégyellném magam. És mit mondanának az emberek, a népek? A zsinagóga előljárója nem megy el a templomba...

– Biztosan megértik, hiszen mindenki tudja már, hogy beteg a kislányunk.

Tűnődtek egy darabig.

– Mi lenne most a legokosabb?

Jairus szólalt meg:

– Van egy javaslatom, ha elfogadod. Elhívjuk anyádat és addig rábízzuk Tesbitát. Úgyis nagyon szereti a nagyanyját és anyád is rajong érte. Vele mindig vidám volt, ők ketten mindig huncutul megértették egymást. Azt hiszem, őbenne te is megbíazol. Ha veled bírt gyermekkorodban, akkor az unokájával is elbír – nem?

Danna sóhajtva megadta magát és beleegyezett:

– Nem bánom.

*

Másnap reggel lelkiismeretesen beszámolt útjáról az előljáróknak, a véneknek. Egyénileg nem foglalt állást, nem is kérték tőle. Legfőképpen a helytartó jeruzsálemi, húsvéti útjának előkészületeiről, katonai kíséretének számáról, összetételéről kérdezték, – ha vannak hírei. Húsvét ünnepe mindig kritikus, veszélyes volt a Szentvárosban a nagy tömeg jelenléte miatt., Rengeteg a zarándok és vegyes az összetétele, számuk súrolja a kétszázezret. A tömegben mindig meg tudnak bújni a forrófejű zelóták, akik ingerlik a rómaiakat. A főtanács pedig rendet és nyugalmat akar.

– Nem kell felébreszteni az alvó oroszlánt!

Van a választott népnek Istene, aki beteljesíti majd az ígéreteit, – hogy mikor és hogyan, azt ő tudja. A sok imádságnak és áldozatnak egyszer majdcsak betelik a mértéke, ami cselekvésre indítja a Mindenhatót.

A beszámoló tovább tartott, mint gondolta.

Utána öszvéreért sietett és haladék nélkül indult az orvosért, Magdalába. Tíz kilométernél is több volt a távolság, de az orvos szívesen eljött vele és meg is vizsgálta Tesbitát. A leány csendes volt és nyugodt. Alaposan kikérdezte a leányt, de a szülőket is. Valami sápkórt emlegetett, amolyan vérszegénységre célozgatott, sorvadásfelére. Nem ajánlott semmi különlegeset, nem adott csodálatos gyógyteát, se kenőcsfélélt.

– A kislány sokat legyen a napon, egyen sok gyümölcsöt és főzelékfélélt, amelynek vastartalma van.

Nyugodt magatartása, bizalomgerjesztő derűs szavai egészen megnyugtatták a szülőket.

A következő napokban látszott is javulásképe a kislánynak. Vidámabb lett, levertsége enyhült, álmosága is felengedett. Közben megérkezett Danna anyja, Tesbita nagyanyja.

A gyerek egészen felvidult.

Így nyugodtan mehettek Jeruzsálembe, a Szentvárosba, a húsvéti ünnepekre.

Jerikóig a Jordán völgyében mentek.

Onnan a régi római úton mentek fel Jeruzsálembe a templomba. Olyan felemelően szépek voltak ezek az ünnepi zarándoklatok: az út oda és vissza, a hét napig tartó ünnep. Mindenfelől áradt a nép. Olyan érzés volt, hogy „egy szív–egy lélek” jön az Úrhoz, – pedig mindenki külön vitte örömet és bánatát és kéréseit. Mindenki külön tette az Úr oltárára ajándékával együtt a szívét és mégis mindenki tudta, hogy az Úr, a Mindenható, – egyszerre ugyan, – mégis szerte csak ővele osztja meg idejét, békéjét és nyugalját.

Mint a Nap az égen.

Egyszerre világít mindenkinek és mégis külön-külön borít fénybe mindenkit. Melege egyszerre árad mindenkire foghatatlanul és mégis csak őt melengeti áldott melegével.

Nagy és bizalomteltjes hosszú, könnyes imádságban borultak az Úr elé a gyermek életéért. Érezték, hogy meghallgatta őket az Úr, – csak nem tudták, hogyan?

– Megtudják majd ezt is!

Csodálatos élmény volt ez az istenközelség a Szentvárosban.

De jóformán még el se múltak az ünnepek, amikor felesége sürgette, hogy induljanak hazafelé.

– Nyugtalan vagyok Tesbita miatt, – ugye megérted?

Megértette.

Az elsők között is az elsők voltak, akik hazafelé indultak bizakodó és gazdag lélekkel. Magának se vallotta be, hogy az ő gondolatai és képzelete is állandóan a gyerekkel foglalkoztak. Elégedetten nyugtázta azonban magában, hogy lélekben Danna, a felesége is megifjodott. Tetszett neki sugárzó öntudata, mely arról árulkodott, hogy Isten meghallgatta az anya imádságát.

– Az nem lehet, hogy egy anya kérését ne hallgassa meg az Isten!

A több napig tartó hazafelé vezető úton azért többször is megfigyelte a felesége arcán jelentkező nyugtalanságot, de azért az asszony kiegyensúlyozottsága volt az alapvető magatartás.

Otthon kellemes csalódás, meglepetés érte őket.

A gyermek valóban életvidám volt. Sápadt arca kipirult, szellemi érdeklődése mindenre kiterjedt, étvágya kielégítő volt. Áldották a magdalai orvost is.

Isten mégis meghallgatta imádságukat.

A következő hetekben a gyermeknek ez az állapota meg is maradt. Lassú, de tökéletes gyógyulásban reménykedtek. A hatodik héttől azonban a leány állapota megint rosszabbodott. Sorvadt... közérzete napról-napra hanyatlott.

Orvos... azután megint csak orvos...

Az anya hűségesen virrasztott, de már az ő idegei is kezdtek felmondani a szolgálatot. Csak lézengett, de harcolt gyermekéért. Hol imádkozott, hol meg perelt az Istennel.

– Nem adom a gyermekemet!

A rokonok és a szomszédok döbbsen nézték a leány és az anyja „haláltusáját”. Az anya az egész süllyedő hajót meg akarta menteni, de a hajó menthetetlenül süllyedt. A gyermek teljesen lesoványodott... nem bírta a fényt sem, a lakás ezért állandóan be volt sötétítve.

– Orvost... az anya folyton csak ezt hajtogatta.

Amikor az ünnepek után először hívta, – megint csak a magdai orvost, – és az indult hazafelé, kint a kapuban őszintén megmondta, hogy most már ő is nagyon aggódik a gyermek életéért. Ne hívják többé, nincs emberi segítség. A gyermek hamarosan agnozálni kezdett és ez már napok óta tart. Már ő se tud gondolkozni normálisan, ő is olyan mint az alvajáró. Nem tudja, mit csinál, nem tudja, milyen nap van, nem tudja, reggel van-e vagy este... nem tudja, hány óra van? Tudja, hogy szembe kell néznie a halállal.

És retteg attól az órától és perctől.

*

Ekkor mint egy hirtelen fénysugár a vaksötét éjszakában, vagy mint egy villámlás az éjszakai viharban, hirtelen mondta ki magának a nevet:

– Orvos... a Názáreti, aki betegeket is gyógyít!

És mint aki hirtelenül frissen ébred, azonnal cselekedett. Késő délután volt ugyan, de egyenesen a kikötőbe ment. Sok halász volt ott most is, jöttek a tóról, mentek a tóra. Többek-re rákérdezett sürgősen:

– Nem tudjátok, hol találhatnám meg a Názáretit?

Azok a vállukat vonogatták, míg valaki azt mondta:

– Ma délután láttam, hogy tanítványaival a „Hétforrás” felé ment. Elég sokan mentek velük és utánuk. Valószínűleg ott éjszakáznak.

Ez a „Hétforrás” közel van Kafarnaumhoz, vize kis patakokban csordogál a Genezáreti tóba. Mindenki ismeri.

Lassan beesteledett.

Kábultan ment haza. Feleségének nem szólt semmit, mert az olyan állapotban volt, hogy úgysem fogott már fel semmit. Már sírni se tudott. Teljesen magába roskadt, – se éjjel, se nappal el nem mozdult gyermeke mellől. Igaz, ő se hunyta le a szemét. Hangtalan imával kérte a Mindenhatót, hogy a gyermek érje még meg a reggelt, a másnapot. Reggel a gyermek állapota válságosra fordult. Az anya felsikoltott:

– Orvost! – kiáltotta tébolyultan.

Mást nem is tudott mondani. Megszállottan mindig csak az orvost hívta.

– Megyek és hozom az orvost, a Názáreti Jézust!

Azonnal indult a „Hétforrás” felé. Futott... lihegett erősen. Állandóan az járt az eszében:

– Csak nehogy késő legyen!

*

Amikor közeledett, már messziről látta, hogy sokan vannak a Názáreti körül, többszáz ember, éppen beszélt hozzájuk. Egy pillanatra megállt, nem tudta, mitévő legyen? Biztosan megzavarja a Názáretit, talán nem is venné szívesen. A Názáreti amikor meglátta elhallgatott és várakozóan nézett rá. A szemeivel biztatta, hogy lépjen közelebb és szóljon. A tekintete olyan volt, mintha azt mondaná:

– Vártalak már!

Mindenki sejtette, hogy itt valami sürgősségi esetről lesz szó, ezért utat nyitottak előtte. Ő elindult, odament és szó nélkül a Názáreti elé rogyott. Az első pillanatokban megszólalni se tudott. Valami fojtogatta a torkát. Mindenki megnémulva hallgatott és várt.

A Názáreti is, de végül ő törte meg a csendet:

– Szólj!

– Uram, – de el is hallgatott rögtön, majd térdelő helyzetből a Názáretire emelte könyörgő tekintetét, – bocsánatomat kérem, hogy tolakodóan megzavarlak.

A Názáreti hallgatott és kérdően várt.

– A kislányom súlyos beteg, a halálán van már. A Mindenható nevében kérlek, gyere el hozzám... tedd rá a kezedet és gyógyítsd meg. Te megteheted és tudom, hogy meg is teszed.

A Názáreti nagy szánalommal nézett rá. Fenséges nyugalom és biztató részvét áradt belőle. Csak ennyit kérdezett:

– Hány éves a kislányod?

– Tizenkettő.

Ekkor mindkét kezét megfogta, belenézett Jairus szemébe, felemelte a földről és így szólt hozzá:

– Megyek és meggyógyítom!

Ezután jobbjával belekarolt és őt is maga után húzva elindult. Tanítványai felocsúdva mozdulatlanságukból, dőbenten és némán követték. A tömeg is megmozdult és utánuk indult. Mindenki jelen akart lenni, mert érezték, hogy nemsokára olyasmi történik, amit ők még nem láttak. Hamarosan be is zárult a kör a Názáreti és Jairus körül, előtte, mögötte, kétoldalt is összesűrűsödtek az emberek. Valósággal tülekedtek, hogy mindenki tanúja legyen a Názáreti és Jairus beszélgetésének. Mindenki tudni akarta, mi történt tulajdonképpen?

– Mi baja a leányodnak?

– Nem tudom, Uram!

– Próbáltátok gyógyítani és gyógyíttatni?

– Igen, sok orvost hívtunk, sokszor, de tehetetlenek.

– Tehát egyetlen gyermeked?

– Nem adott többet az Isten. Feleségem beleőrül a fájdalomba. Én se tudom, hogy viselném el, ha meghalna. Ismersz engem ugye? Jairus vagyok, a zsinagóga elöljárója.

– Tudom... ismerlek, – mondta a Mester.

– Egy darabig úgy nézett ki, – folytatta Jairus, – hogy meggyógyul. Sokat javult az állapota. Ezért is mertünk elmenni a Szentvárosba a húsvéti ünnepekre. Addig a nagyanya vigyázott rá és ápolta. Sokat imádkoztunk a gyermek életéért. Az utóbbi hetekben azonban teljesen leromlott az állapota, most élet és halál között lebeg. Nem bírom már senkiben, – csak tebenned.

*

Ebben a pillanatban a Názáreti hirtelenül megkövülve megállt.

Senki se tudta, mi történt.

Ő lassan megfordult, vizsgálódva körülnézett és megkérdezte:

– Ki érintette a ruhámat?

A kérdés úgy jött, mint a villámcsapás az égből. Az emberek ostobán, értetlenül néztek egymásra. Egy negyven év körüli asszony állt a közelében, aki feltűnés nélkül követte, amíg csak a közelébe tudott férkőzni.

A Názáreti még egyszer megkérdezte:

Ki érintette a ruhámat?

Jairus tehetetlenül, bénultan állt. Folyton csak az motoszkált benne:

– Elkésünk... késő lesz...

A Názáreti azonban rendületlenül állt és várt.

Ekkor már Péter nem bírta szó nélkül:

– Mester! Nem látod, hogy a tömeg lökdösődik és szorongat téged? Mindenki közelelről akar látni és téged akar hallani. Te meg azt kérdezed: Ki érintette meg a ruhámat?

Az asszony nem bírta tovább.

Előre lépett és fejét szégyenlősen lahajtva, akadozva megszólalt. Mindenki füle hallatára vallott:

– Én voltam Uram... Tizenkét évig szenvedtem vérfo-
lyásban. Mindenki előtt szégyelltem betegségemet. Nem
mertem elmondani senkinek, csak az orvosoknak, de nem
tudtak segíteni. Hogy mit álltam ki, azt csak én tudom. Szi-
u- te már az egész vagyonomat rájuk költöttem, de fölös-
legesen és hiába, nem tudnak meggyógyítani. Most jött el a
jó alkalom... Azt gondoltam magamban, hogyha csak a ru-
hád szegélyét érintem is, meggyógyulok, mert hiszem, hogy
az Isten testi-lelki gyógyító küldöttje vagy. Érzem és tudom,
hogy meggyógyultam!

Mindenki a Názáreti méltatlankodását várta.

Többen félhangosan meg is jegyezték:

– Micsoda szemtelenség!

– Hogy ez mit nem merészel!

Az asszony megszégyenülve és remegve várta a Názáreti
korholó szavait.

Ő azonban elmosolyodott:

– Leányom, a hited meggyógyított téged! Most már maradj
is egészséges. Legyen könnyebb az életed. Sokáig viselted a
szenvedés terhét. Most eggyel kevesebb a betegek száma és
eggyel többen vannak az egészségesek. Áldjad érte az Istent!

Jairus nem akart hinni a fülének.

– Hited meggyógyított téged? Hát, ilyen nagy hatalom a
hit? Élni is akarni kell? Legyőzteni se szabad magunkat?

Egyszerre nyugalom töltötte be a lelkét.

Őt is a hite hozta. Ha nem hinne ő is a Názáretiben és a
Názáretinek a természet erőit legyőző erejében, – akkor ő se
indult volna el. Kiszolgáltatottan, tehetetlenül, legyőzve a
természet visszafordíthatatlan erejétől, most otthon várná, –
talán őrjöngve, – de biztos, hogy lázadva a gyermekéhez éj-
jeli tolvaj módjára lopakodó utolsó pillanatot.

*

A Názáreti azonban nem hagyott neki több időt a merengésre. Visszafordult és elindult. A tömeg mint egy súlyos teher, mint egy roskadásig megrakott szekér, lassan utána indult. Már a város szélénél voltak, amikor öt férfi jött velük szembe. Majd kitérnek előlük, akárkicsodák is és akárhová mennek is. De nem tértek ki, határozottan feléjük jöttek, – mint akik vakmerően meg akarnak ütközni a túlerővel.

Mindenki azt gondolta, újabb kéréssel járulnak a Názáreti elé.

Mindenki megállt, a Názáreti is. Ők azonban Jairus felé fordultak.

– Leányod most halt meg, – ne fáraszd tovább a Mestert. Nincs értelme, halott... a Mindenható döntött így!

Jairus az első pillanatban fel se fogta a szavak értelmét. Nem akart hinni a fülének. Azt hitte, nem jól érti.

Az nem lehet, – borzongott át a lelkén.

De a szavak úgy hullottak, mint a mázsás kő. Végül is a súly egész tömegével ránehezedett és lenyomta. Megbénult... csak állt tehetetlenül.

– Vége mindennek! – sóhajtotta hangosan.

A Názáreti néhány pillanatig hagyta vívódni.

Felzokogott:

– Elkéstem... Istenem, miért nem indultam el előbb?

Ha látta volna most magát, úgy, ahogy a többiek látták... A tömeg még csak most fogta fel egészében, hogy mi történt. Mindenki sajnálta, mindenki részvételt volt iránta. Sokan megborzongtak, – nem az ő gyermekük halt meg...

Itt valóban már nincs mit tenni.

El kell temetni a halottat.

Mindenki várta, hogy a Názáreti megfordul és visszamegy a „Hétforráshoz”. Ő azonban szelíden megszólalt:

– Ne félj, csak higgy!

Azt hitte, nem jól hallja. Ránézett a Mesterre, mintha figyelméztetni akarná:

– De hát... leányom meghalt, Uram!
– Azt mondtam, hogy ne félj, csak higgy! Menjünk tovább, mutasd az utat... vezess!

Gépiesen elindult, valami halvány reménysugár éltette:

– Feltámasztaná?... a halottat?

Nem sok ideje maradt a gondolkodásra, mert mindenki megindult. Senki se gondolt arra, hogy elmenjen, hazamenjen vagy valahová máshová menjen.

Valóban nagy tömeg kísérte őket.

*

Elhaladtak a zsinagóga előtt.

Innen már nem kellett messzire menni. Ahogy közeledtek, egyre jobban lehetett hallani a fuvolák hangját, közelebbről már a sirató éneket is. Nagyon sokan voltak bent a házban és a ház körül is. Csak lassan haladtak előre, de amikor meglátták az előljárót a Názárettivel és mögötte tanítványaival, – felismerték őket, – tisztelettel utat nyitottak nekik. Azután a kör újból bezárult.

Jairust az ájulás környékezte.

Az eddig tompa fájdalom most élesen hasított beléje. A szíve összeszorult. Az ajtóig mentek, de egy darabig nem láttak semmit, mert a szoba két ablaka nehéz függönnyel volt elsötétítve. Csak az asztalon égett, pislákoló füstölőgve az olajmécses. A szem csak nehezen szokott hozzá a homályhoz.

A szobából hallatszó siratóének nem vett tudomást a falakon kívüli életről. A fel-le hullámzó, hajlított, elnyújtott panaszos ének az agyvelőt hasogatta.

Jaj, drága kislány, te voltál az élet,
mért keserítetted így meg szüleidet?
Mily nagy bánatot hoztál te most rájuk!
Szólj még utoljára egy szót hozzájuk!

Nem szólt.

Jairus azt hitte, összecsuclik a fájdalomtól. Nem bocsáj-totta meg magának a késedelmet és soha nem is bocsájtja meg. De most már hiába minden... A kint lévők elhallgat-tak, csak a szobában lévő siratóasszony nem vett tudomást semmiről. A Názáreti is megrendülve hallgatta egy darabig. Arra várt, hogy a siratóénekekkel egybevegyülő 87. zsoltár, – „a súlyos beteg” imája befejeződjék.

Uram, egész nap hozzád kiáltok,
és kezemet feléd tárom.
Csodákat tán a holtaknak teszel,
vagy az árnyak felkelnek, hogy áldjanak?
Vajon irgalmadat hirdeti valaki a sírban?
vagy hűségedet a pusztulás helyén?
Vajon csodáidat meglátja valaki a sötétben,
vagy igazságodat a feledés földjén?
De én hozzád kiáltok, Uram,
már kora reggel eléd siet imádságom.
Miért taszítasz el magadtól, Uram,
arcodat miért rejtet el előlem?
Nyomorult vagyok
és halálra vált ifjúkorom óta,
megzavart és földre nyomott csapásaid súlya...

A Názáreti megparancsolta, hogy hívják ki a szobából a siratóasszonyt. Az méltatlankodott és nem akarta abbahagy-ni, – pedig már eddig is megszolgált a „sirató-bért”. Végül csak kijött. Az anya is felfigyelt a csendre és könnyes sze-mekkel ő is az ajtóig jött. Meglátta a férjét és a Názáretit. Fájdalmas, szemrehányó tekintettel nézett rájuk, különösen a férjére, – de nem tudott szólni, mert belülről rázta a sírás.

A Názáreti megfordult és erőteljes zengő hangon, – egyébként csend volt, – a megzavart nyüzsgés, őszinte rész-vét, a megzavart fecsegés utáni csend, elkiáltotta magát:

– Mit zajongtok itt? Nem halt meg a leányzó, csak alszik!

Hihetetlenül hangzott. Csak egy pillanatig uralt mindent a csend, azután egyszerre tört ki a nevetés és a kacagás:

- Nem halt meg?
 - Hallod, mit beszél?
 - Ő aztán csak igazán tudja!
 - Alszik...
 - Persze, hogy alszik, – elaludt örökre!
 - Menj be, te is, hogy kell aludni!
 - Így alszik egyszer majd mindenki!
- Bántó volt ez a részvétlen, idétlen nevetés, kacagás.
Ez volna hát az őszinte részvétel?
Arca elkomorodott és parancsolóan felemelte a kezét:
– Csend legyen!

Akkor haragvó tekintély áradt belőle, hogy megfagyott a nevetés. Nem is törődött velük, mintha ott se lennének. Intett Jairusnak, hogy lépjen be a halottas szobába, gyengéd mozdulattal betuszkolta az anyát is, – azután visszafordult és tanítványaira nézett:

Péter... János... Jakab... menjetek be ti is!

A többi kilenc meg se mozdult, de sokan be akartak tolni. Újból parancsolólag emelte fel a kezét:

– Mindenki kint marad!

Belépett ő is a homályos szobába, de az ajtót nyitva hagyta. Az ablakhoz ment, mindkét ablakról elhúzta a nehéz, sötét függönyt és kinyitotta azokat. Vakító, kápráztató fény hatolt be a szobába és lanyomeleg levegő. Utána elfújta a mécses az asztalon.

Ezalatt sokan az ablakhoz tódultak kívülről.

Az anya a gyermeke mellett állott a túlsó oldalon, az apa a halott leány fejénél. Ő is a leány mellé állt, aki a földön feküdt gyékényen.

Csak egy halk megjegyzés hallatszott:

– Most már láthatja ő is... alszik...

Volt benne némi gúny, de ő nem vette tudomásul.

A gyermeket nézte rövid ideig mozdulatlanul.

A sápadt, fehér gyermekarcon a megfagyott élet kicsit szigorú merevsége látszott. A gyermek keskeny ajkai majdnem sértődötten, durcásan voltak zárva, – mint akire hangosan rákiáltottak és megijedt, – azután hosszú sírás után mégis elaludt. Kezei a mellén pihentek összekulcsolva.

Legugolt... mintha ébresztetni akarná az alvót.

Szétbontotta az összekulcsolt kezeket, két kezével lassan külön-külön megfogta a leány két sovány kezét. Egy darabig szelíden, sajnálkozva nézte az arcot, mintha azon gondolkodna és törné a fejét:

– Felébresszem, vagy hagyjam még aludni egy kicsit?

Azután határozottan felemelkedett és ülőhelyzetbe emelte a leányt is, miközben jól hallhatóan mondta a tökéletesen feszült csendben:

– Talita kum!

– Kislány, kelj fel!

Ebben az ülőhelyzetben a leány kinyitotta a szemeit, nagyot sóhajtott, – mint aki nagyon messziről jött vissza és emlékezni akar, csak előbb megkérdezi:

– Hol vagyok én most tulajdonképpen?

Azután ránézett a Názáretire és elmosolyodott.

Morajlás futott végig a tömegben, – kint az ablakok előtt is.

A Názáreti mélyen belenézett a gyermek szemeibe és talpra állította. Egy lesoványodott süldőlány állt most ott az élők előtt, – aki sokáig aludt, – de megzavarták az álmát és felébresztették.

A Názáreti rövid várakozás után az apjához vezette és így szólt hozzá:

– A leányod, – ezt kérted, ugye?

Az apa nem tudott szólni, csak boldogan ölelte magához a leányát. Amikor a gyermek kibontakozott az ölelésből, – az anyjához vezette őt a Názáreti.

Az nem akart hinni a szemének, azután úgy szorította magához gyermekét, mint aki féltékenységből nem is akarja többé elengedni, – ezért senkinek nem adja oda.

A leány féloldalasan ölelte az anyját, két kezét a derekára fonva, – mert az arcát és szemét állandóan a Názáreti felé fordította.

A még mindig feszült csendben újra megszólalt a Názáreti

– Legyen a neved ezután „TALITA!”

– „KISLÁNY!”

*

Ekkor bolydúlt meg a tömeg.

Óriási lett a csodálkozás és a hangzavar.

Azután összekeveredett minden.

– Nagy csodát láttunk!

– Isten hatalmát, nagyságát láttuk!

– Isten szeret minket, eljött közénk!

– Velünk az Isten – Emmanuel!

– Éljen a Názáreti, az Isten küldöttje!

– Éljen...

– Feltámadt...

– Feltámasztotta!

– Áldott legyen a választott nép Istene!

*

A Názáreti nyugodtan állt és várt.

Amikor látták, hogy nem mozdul, újra feszült csend lett. Ekkor, csak a fejével és a szemével intett tanítványainak, hogy induljanak.

Kezével mosolyogva intett búcsút TALITÁ-nak, – aki még mindig féloldalasan fogta anyja derekát, – hogy láthassa a Názáretit és ahogy az indulni akart, nevetve odaszólt neki:

– Ismerlek... láttalak a tónál!

A Názáreti elindult.

Az ajtóból még visszafordult és intett a kezével.

A kislány is visszaszólt:

– Salom!

– Béke!

És a béke szelíden végighullámszott az emberek lelkén is, – mint a Genezáreti-tó, amikor nem ingerlik a széltől kavart hullámok.

A tömeg néma csendben nagy tisztelettel nyitott neki utat, – aki követte tanítványait. Most ő követte őket, hogy azután tanítványai követhessék őt.

A tó felé mentek...

*

Az előljáró megfogta kislánya kezét és felesége kezét, és az ablakhoz vitte őket.

Ekkor jutott eszébe amit a Názáreti mondott nekik:

– Adjatok neki enni!

No, persze...

Még látták a Názáretit tanítványaival és tanítványai között.

Ahogy egyre távolodtak, egyre kisebbeknek látszottak.

– De ők a Názáretit ugyanolyan nagynak látták.

Vagy még nagyobbak...

*

Ezt látták és így látták, akik hittek és most már megnyu-
godtak.

Ezt látták fényes nappal még a csillagok is...

Látták mások is.

– Mert ezt látni lehetett és kellett is!

Csak a vakok nem látnak, –

és nem is láttak semmit...

Szív LELKISÉGI KÖZPONT
2022 Tahi, Villa sor 7-9.
Tel.: 26/387-162

A Jézus Szíve Népkeányai Társaságának a pilisi hegyek lejtőjén fekvő lelkigyakorlatos háza minden szempontból a CSENDET és a NYUGALMAT sugározza.

CSENDEN TALÁLJUK MEG ISTENT ÉS ÖNMAGUNKAT!

A természet szépségeit csodálhatjuk a háznak tájba illő parkjában. Az egyik irányban az erdők és mezők, a másikon a Duna folyik pár száz méterre.

A Kápolna, az imaterem, az egyszerűen berendezett egyágyas szobák, a szolíd, de bőséges ellátás (elérhető áron), mind erre a CSEND-re irányulnak.

Célunk: a SZENT IGNÁCI LELKIGYAKORLATOK útjára és útján segíteni minden hozzánk érkezőt. Erre alapozott programjaink különböző módúak és időtartamúak:

- rövid 2-3-4 napos lelkigyakorlatok,
- nyolcnapos lelkigyakorlatok – csoportban vagy egyéni vezetéssel,
- csendmeditációk – bevezetés a csendes imába,
- papok és szerzetesek szüleinek lelkigyakorlatok,
- hivatástisztázó lelkigyakorlatok,
- fiataloknak lelkinapok,
- tanfolyamok, bibliodráma,
- egyéni rekolekciós napokra is és felüdülésre egész évben mindenkit szeretettel várunk.

***Mindenben keressük és találjuk meg,
szeressük és szolgáljuk Istent!***

BEDNÁR PÁL

Született a Felvidéken, Palóc-földön, Törincsen, 1927. szeptember 27-én.

Gimnáziumi tanulmányait a losonci Kármán József gimnáziumban kezdte.

A háború után Magyarországra került.

Salgótarjában érettségizett 1947-ben.

A székesfehérvári egyházmegye papjának szentelték 1951. július 29-én.

Újmisés káplán Pomázon 1952–54-ig.

Káplán Dunapentelén (Sztalinváros, Dunaújváros) 1954–57-ig.

Önálló hitoktató, Budapest, XXII. Budafok 1957–62-ig.

Lelkész, Iváncsán 1962–69-ig.

Plébános, Pilisszentlászlón 1969–73-ig. Új plébániát épít.

Plébános, Martonvásáron 1973–84-ig.

Plébános, Tahitótfaluban, Szigetmonostoron, Surány nyaralóhelyen 1984–1995. március 25-ig. Tahitótfaluban ismét új plébániát épít.

Két szívinfarktus után 1995. július 1-től nyugdíjas.

Meghalt 1995 novemberében.

Első kötete: Felhőbe hanyatlott – 1991. húsvétjára jelent meg Zentán a Püspökség nyomdájában.

A NÉGY ÍRÁS JELLEMZÉSE:

1. *Szabálytalan Miatyánk.* – Az első, lábon hordott szívinfarktus után a Miatyánkot így is el lehet imádkozni.

2. *Egy kis lélektani paradoxon* – Gyermekkorunktól hogyan nőtt bennünk az Isten, – illetve hogyan nőttünk fel az Istenhez?

3. *Levették a keresztről,* – de visszament, hogy legyen kire felnézünk.

4. *Talita Kum!* – „Kislány, – mondom neked – kelj fel!”

Jairus leánykájának feltámasztása. – Nem így történt, – de így is történhetett volna. Így látták a csillagok fényes nappal.

